

ROM

Taa uusa

¹ Bulus, kwatnaha Këristi Yesu, kwa dahavant kiyava nêg kê zêr bêlga Yesu, dlaâa favan ba kêrkangyakw kiyava taa êlbêg Marawa Daadamazhigêla.

² Kwanên kê êlbêg Maraw na, iin wa taa Daadamazhigêl kê langiyaan ba wur têdvad tlayangngahaana, band kwa vinndêga ma Kakkada Daadamazhigêl Cacuwanacacuwana.

³ Kwan kê Êlbêg Maraw têghêr kê Zêraan na, kwa têdvad ndzêganaan ma duniya, sêghal ma hulfa Dauda,

⁴ amma têdvad ndzêgana cacuwuraaan ma shidêkwa, favdêghêrêtfêg taakiya Zêra Daadamazhigêl nê iin têdvad ciigaan ma gêtlaha. Favdêghêrêtfêg tê Yesu Këristi dlaâ taaki Yaazhigêla miyam nê iina.

⁵ Tlankêna têdvad Këristi Yesu nai kê hêrêr kiyava nêg kê zêr bêlgaana, kwakyarvad fêvaara dagaana, dlaâa ên dahant kê kêrdiyah badêam ar hayant dê iina, ar faarana.

⁶ Kuram ndakwi am ma kêrdiyahi dahavtêrant kiyava nêg kê dêga Yesu Këristi.

⁷ Ên vindkur kêskuram badêammaru lii ma Ruma, kurami waikur Daadamazhigêla, dlaâa kiyava nêg kê uudahaan cacuwanaacacuwana, hêrêrra, ard gabêra Daadamazhigêl Daada miyama ard dêga Yaazhigêl Yesu Këristi, aa ndzandzêg têghêr kêskurama.

Dzugwazhigēla taa uusa

⁸ Ba zunngwa, ən tagar uus kə Daadamazhigēlar tədvaḍ Yesu Kəristi mbakyarvad kuram baḍəmma, aḍaba tagavdatag nə əlbəga fadghəraru tə iin aanji takwar ma duniya.

⁹ Daadamazhigēl kwan ɓagar nai kə tlər bad ərvīdmahud pall tədvaḍ taa əlbəg marawa Zəraana, iin shidar taakiya ən dzamkurdzaməg ba kəlaa hənnga,

¹⁰ ba tuuk sarti ən dzugw nai kə zhigēla, ən ghalgaan kə Daadamazhigēl taakiya, akwama haighanthaiga, ma ɓaga ndandara, ma naa tləkəna kə duula da vakaru ndakwana.

¹¹ Ən naagaan ən nəghəkuraan mbakyarvad ən vəkur kə gyagyaan kwa tləvkəna tədvaḍ shidəkw kiyava fəkurna ndzəḍa.

¹² Naagara, iin taakiya, baḍəmmamiyam ma kiyama faraa kə ndzəḍ kə ghəramiyama, ən fəkura kə ndzəḍ də fadghərarra, kuram dlaḍa, am fəwa kə ndzəḍ də dəgaruwa.

¹³ Zaraabaha, ən naagaan am səran taakiya, shiga ngwən wana, ən naa da vakaruwa, bakəvakwaha tsakwavatsəg nə uuda, kwan naag nai kə da vakaruuna, aḍaba ma naa tləkəna kə lii pəla ghər ma kuram bandkwa ɓagana nai vakavakahi tlərən ma lii ar yahudah biya.

¹⁴ Dlaiyar kəskai taa əlbəg maraw ma gədərkəsa ard gədzərkəsa, kə lii dyamdyam ard dlagaha.

¹⁵ Iin wa kəman nai ba vaivai kə tagkur əlbəg maraw kəskuram lii ma Ruma.

Ndzəḍa Əlbəg Marawa

16 Ælbæg Maraw na dæga zhæru bi næ iin kaskai biya, adaba iin ndzæda Daadamazhigæl kwa saa dæ katæg aanji kwar kæ dadda fadæghæra, dæga zun-gwa Yahudaha, tæhala kwaha lii ar Yahudah biya.

17 Adaba maradamaræg næ Ælbæg Maraw kæ ðulli badlæghana Daadamazhigæl kæ ndzæganaan æmtad dæ uudaha, kwanna tlævkæna ba tædvad fadæghær kaltiya, bandkwa vindavindan ma Kakkad taakiya, daddakwa badlæghana badlæg kæ ndzæganaan dæ Daadamazhigæla, da ndzæga ba tæ fadæghæra.

Haipa uuda dægshig badæmma

18 Adaba maradamaræg Daadamazhigæl kæ badzæga ærvidmahudæan sii ma ghærazhigæl da tæghær kæ lii maay gædza Daadamazhigæl biya, ar lii bæ tlæra kælæadær næ iitæra, dlaða tsaraa kæ shig kæ jiir tædvad kalaadæratæra.

19 Dægiti maa særvasærg tæghær kæ Daadamazhigæl ba tæ balaþal næ iin tsaw vakaatæra, adaba maratærdamaræg Daadamazhigæl kæ dægitaha.

20 Ndzægana Daadamazhigæla ard ndzæðaan tangw damma zærazæra dægitahi næghvanæghæg dæ gyi biya. Adaba bamma sarti værdyava duniya maravdamaræg wanahaan kæ dægitah ba tæ balaþala, næghævtraakanæghæg dlaþ wanahaan tædvad dægitahi værdya næ iina. Mbakyarvad kwaha, ar maay næ uudah dæ ðuula farwut biya.

21 Aanji ba war særgasærg kæ Daadamazhigæla, bakævakwaha faraara bi band Daadamazhigæl biya, dlaða tagarar bi kæ uus biya. Dlakulva kwaha dzamaghæraatæra nalnæg ba gyaana, dlaða ærvidmahudatæra nalnæg ba dækdæka.

22 Aanji bar taakiya, ar yaa dadda dabariya, amma ar dlagaha.

23 Mbədarnambədəg kə ndangəra Daadamazhigəl kwa maay əmtsəg də dzakəva dəgit band uud kwa əmtsəga, ard ghəlahi kwa dzakəva diikaha, ard almanaha ard azahuləm̄ba.

24 Mbakyarvad kwaha duwatərnaadug Daadamazhigəl kə kəma dəgaha kəlaadəri naghant nə ərvidmahudatər kə bəgaana, dlaḅa ar ḅa dəga tsa zhəruw də vəghahaatəra ma taatakatəra.

25 Mbədarnambədəg kə jiira Daadamazhigəl kə fiida, ar ḅagar kwatnahər kə dəgitahi vərđya nə iina, baz ḅagar tlər kə iitər dlakulva kwa maraa ḅagar nə iitər kə Daadamazhigəla, iin wa tlaltləg kə galəg ba tangw damma zərəzəra. Aandz band-kwaha.

26 Mbakyarvad kwaha duwatərnaadug Daadamazhigəl kə kəm̄ma ḅaa dəgaha tsa zhəruwa. Ənghwasahaatər ndakwani duuwarasduḡ kə camarakav də ghwalvah kwa iin tanngaraan ba sagalaan ma daadija, kaa ba caamarakav kə iitər də vəghahaatər kwa kalkal bi sagalaan bamma daati.

27 Ghwalvah ndakwi duwarasduḡ kə camarakəv də ənghwasah kwa in wa kalkal sagalaan bamma daati. Ghwaləva ard ghwalva ar ḅa dəga tsa zhəruwa, sardaa ndəkwaḅ nə iitər kə dlad da tə ghəraatər kwa ba kalkal də tləraha kəlaadəraatəra.

28 Larwaləg tsau kə sərgasərəg kə Daadamazhigəla, kaa duutərəsduḡ Daadamazhigəl də dzamaghəra dlagəraatər kiyava ḅa dəgitahi kalkal bi kə ḅag biya.

29 Ar righarighan aanji də hulfa kwar kə dəga

kəlaadəra, də dlərməga, dauwa, ar righarighan də shilga, tsa shifəga, uushava, ard vala uuda, ard dangwəra huda, ar yaa dadda hwatsa amaha,

³⁰ lii badza daaga, lii ba tləghum də Daadamazhigəla, lii daava uuda, lii naa ghəra, lii ar fəgaara kə ghəraatəra, lii ba ba dəga kəlaadəra, lii maay fəgaara kə daddaatər ard babbaahaatər biya.

³¹ Lii nəghəgaaka biya, lii maay righa lanngyi biya, ar maay waiyakəv biya, dlaḅa ar maay ba zhuwadaal biya.

³² Ar sərgasərag kə adzahadzaha Daadamazhigəl taakiya, badəm lii ba kwanahaan kə dəgita, dlaitərdlaig nə əmtsəga, kwanahaan kə dəgitah kalti bi war ḅag nə iitər biya, baz tlahtər iləg kə iitər kə lii ba kwanahaana.

2

Shariya Daadamazhigəl Ba Kalkala

¹ Mbakyarvad kwaha, kəgh dadda təgar shari kə uuda, aanji agha war nənga, agha maay də farwut biya, ma sartən agha təgar nəng kə shari kə uuda, agha ghaza ghəragha, adaba haipən agha zharəg nəng kə uud də vakaina, iin wa ḅag nəng ghəravagha.

² Kiyam sərgasərag taakiya shariya Daadamazhigəl ba jiijiira təghər kə lii ar ba kwanahaan kə dəgita.

³ Kəgh uuda! ba kəgh də ghəragh ndakwani agha ḅagan kə haipən kwa agha vazəg nəng kə uud də vakaina! Ma tləg ghəragh agha da ngədləgharwangədləg kə shariya Daadamazhigəla?

4 Nii agha nenna dyakëra herërä Daadamazhigëla, ard fa ærvidmahudäana, ard kwa maay nä iin ngudä ærvidmahud watswats dë këghën hi? Mbats, agha sërga bi taakiya, herërä Daadamazhigël wa fakaafëg kë pëlaghër biya?

5 Amma mbakyarvad dëkdëka ghër ard dëkdëka ærvidmahudï agha dë vakai nënnga, agha dzagharu shari kë ghëragha kwa paka këgh davalä badzëga ærvidmahudä Daadamazhigëla, ma sartën dä tav shari tëdvad jiira Daadamazhigëla.

6 Dä vëlgarvëlëg Daadamazhigël kë dëg shigan aanji kwar kë uud kalkalä dëgiti bëgaa nä iina

7 Kiyava lii ghularvaghulëg kë bë tlëra herrër kë gata ndanngëra ard dyakër ard shifëga kwa maay ghyënnëg biya, dä vëltërvëlëg Daadamazhigël kë shifëg tangw damma zëräzëra.

8 Amma lii naa ghëraatëra, ard lii naay kë jiir biya, dlaëa ar bë tlëra këlaadira, dä digaan Daadamazhigël kë ærvidmahudäan të iitëra.

9 Dlädä ard mbahël wa paka aanji kwar kë uudi bë tlëra këlaadëra, bë zunngwa Yahudaha, tëhalä kwaha lii ar yahudah biya.

10 Badëm daddakwa bë dëgit marawa, dä tlëkënatlëg kë ndanghëra ard dyakëra ard gabërëra, bë zunngwa Yahudaha, tëhalakwaha lii ar Yahudah biya.

11 Adäba maay Daadamazhigël fa dagar mä uud biya.

12 Badëm lii bë haip kwal sërga adzahadzaha Muusa, ar dä ruug bë kwal adzahadzaha, amma badëm lii bë haip dë sërgasërgëraatër kë adzahadzaha, dä tëvtër tëdvad adzahadzaha shariya.

¹³ Adaba tædvad cinnga dægiti tag nê adzahadzah kalti bi wa da fëgaraa uudah kê nêg uudaha jîir tævuukwa Daadamazhigël biya, bamma lii 6a tlêr dê dægiti tag nê adzahadzaha, iitêr wada dâhvætêr dê uudaha jîirjiira.

¹⁴ Lii ar Yahudah biya, ar maay dê adzahadzaha Muus biya, bakëvakwaha ar 6agaan kê dægiti tag adzahadzaha ma ærvidmahudatêr daghuvaliitlêrna. Mbats lii tsagavtêru bi nê adzahadzah biya, ar dê adzahadzaha ghêraatêra.

¹⁵ Marardamarêg taakiya, dægiti naag nê adzahadzaha vindavindan ma ærvidmahudatêra, dla6a dzamaghêraatêra nalnêg kê shid kê iitêra, davalitlêrna dzamaghêraatêr tagtêrtag taakiya 6agara bi kalkal biya, davalitlêrn dla6a dzamaghêraatêr tagtêrtag taakiya 6agarabag ba kalkala.

¹⁶ Mbakyarvad kwaha, bandkwa tag nê ælbæg marawên kwan tag nai kê ælbëgaanna, da nêg bandkwah daghuvali da tæg Daadamazhigël kê shariyaan tædvad Kêristi Yesu tægêr kê dëgitahi shi6ashi6an badêm ma ærvidmahudâ uudaha.

Yahudaha ard adzahadzaha Muusa

¹⁷ Kêgh ci dadda taakiya æn zhiil Yahud na, agha tsa ghêr tê adzahadzaha Muusa, dla6a agha tsa kusêgh taaki agha ba hwed dê Daadamazhigêla,

¹⁸ agha taakiya, æn sêrgasêrêg kê dægiti tlatlêg Daadamazhigël am nênga, dla6a agha sêrgasêrêg kê adzahadzaha Muusa ard duuli agha da kësgaaka nêng kê dægiti kalkallaana.

¹⁹ Akwama agha sêrgasêrêg taakiya, agha dadda tadâ gulfa, dla6a parak kê lii ma gurtla,

20 dadda kwartər degit kə dlagaha, dlaḅa dadda tsaga dēgit kə zarha. Adaba fəghədəghərətfəg nənng taakiya, agha sərgasərəg kə dēgit ba maraw ard jiir ma adzahadzaha Muusa.

21 Ai ciya, kəgh dadda tsagtər kə uudaha, tsagarutsag kə ghəragh ndana! Kəgh dadda taa əlbəg marawi agha taakiya aa ḅagav bi gəl biya, agha maay ghəravəgh ḅa gəl biya?

22 Kəgh dadda taaki aa ḅagav bi gwaragwar biya, agha maay ghəravəgh ḅa gwaragwar biya? Kəgh dadda cəda ərvīd təvəgh kə ghəla, agha maay ghəravəgh ḅa gəl ma guda gəlīv biya?

23 Kəgh dadda tsa kusəgh də adzahadzaha Muusa, agha maay badza ḅaaga Daadamazhigəl tədvad kəlgarwut adzahadzahaan biya?

24 Bandkwa vindava ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Badzav mbakyarvad kuram Yahudah nə ḅaaga Daadamazhigəl ma lii ar Yahudah biya.” ☆

25 Akwama agha fəgaarafəg kə adzahadzaha Muusa, ḅa aguvacagh mənng nə tləraana, akwama fəghaara bi kə adzahadzaha Muus biya, nalnəg bandəgi ḅagaka bi nə uud kə aguvac biya.

26 Akwa mar tsuufəgan lii ḅagavtəra bi nə aguvac kə dēgiti tag nə adzahaadzaha Muus taaki aa ḅagavḅaga, mbats da nətərdal bi Daadamazhigəl band lii ḅagavtəra nə aguvac biya?

27 Akwamar mar tsuufəgan nə lii ḅagavtəra bi nə aguvac kə dēgiti tag nə adzahadzah taakiya aa ḅagavḅaga, ar da taktəg kə shari kəskəghən agha də aguvacən dlaḅa agha də adzahadzaha

Muus vindavindanna, adaba kəlgəhədakələg kə adzahadzaha.

²⁸ Agha nəgal bi kə zhiil Yahuda jijiir kwak-yarvad ɓagakaɓag nə uud kə aguvac kalti biya, aguvaca jijiira iin bi nə aguvaca vəgh zhiilər biya.

²⁹ Dlakulva kwaha, Zhiil Yahuda jijiira iin Zhiil Yahuda kwama ərvidmahuda, dlaɓa aguvaca jijiira iin nə aguvaca ərvidmahuda, dəgiti ɓag Shidəkwa Daadamazhigəl təd vad adzahadzahi vindavindan biya, hulfa kwan kə uuda, Daadamazhigəl kataghəraan wa dləbgaana, uuda dəgshig biya.

3

Jiira Daadamazhigəla

¹ Au kaci tləra taakiya agha zhiil Yahudi? Au ci tləra ɓa guvaci?

² Məng nə iin kə mənə, aanji ta kwar kə duula! ba zunngwa, Yahudah wa vələtər Daadamazhigəl ba də ghəraan kə langyiya əlbəgaana.

³ Akwama mar də maayra fadəghər kyalmatər biyim? Da nəgalnəg kaci taakiya jiira Daadamazhigəl maay tləran biya?

⁴ Maaya! Dzəgaar dau ɗa! Daadamazhigəl dadda jiira, bakvakwaha aanji kwar kə uuda ba dadda fiida. Bandkwa vindava ma kakkada Daadamazhigəla taakiya,

“Kiyava fəvdəghərətfəg tə jiira əlbəgagha,
dlaɓa agha zəgaan kə fiir akwama tak shari nə uuda.”

⁵ Ai tsa, akwama maira jiira miyam wa nalnəg kə duula mara jiira Daadamazhigəl ma, au wa kiyam da tag nə miyammi? Kiyam da taaki

maay Daadamazhigël dë jiiir akwama ñiyadadiig kë ərvidmahudaan të kəmiyami ciya? “Ən taa kwan naiya bandkwa tag tləmadauwa.”

⁶ Maaya! Dzəgaar dau ða, ma bandkwaha, da tęg ndandar ka ci Daadamazhigël kë shari kë duuniyi?

⁷ Akwama maira jiiirar wa fəghara jiiira Daadamazhigël sagal da të ɓalaɓal ba vaivaiya, nalnəg dlaɓ kë dəga fəgara ndangər kë Daadamazhigəla, iyau, kwakyarvadau ci gwastaan da vəlɡwa dlaɗ nə uud taakiya ən dadda haipi?

⁸ Akwama bandkwaha, ba kiyam zavukw dë ɓa kəladər kiyava nəg kë duula tləkəna hərə r kəskəmiyam biya? kyalma uudah dlaɓa, ar taa əlbəga badzaa daaga miyama ar taakiya kiyam tag ndəkwaha awarama. Da ghazəvtərghazəg nə uudahaan ba kalkal band kwa da ghazəvətəra.

Maay dadda jiiir aanji pall biya

⁹ Aitsa, auwa kiyam da tag nə miyami? jiya-muujig nə miyam Yahudah kë kyalma uudaha? Maaya! dzəgaar dau ða! Tagiyamdatag taakiya baz Yahudaha ard lii Yahudah biya, badəmmaatəra təkəratəkəga, dlaɓa badəmmaatəra ar ba mizhangyil kë ndzəɗa haipa.

¹⁰ Bandkwa vindavindan ma kkakada Daadamazhigël taakiya, “maay dadda jiiir biya, maay, aanji pall biya.

¹¹ Maay daddakwa nəghəgakanəghəg biya, maay daddakwa gata Daadamazhigël biya.

¹² Badəmmaatər guyarardagwig kë iləg kë Daadamazhigəla, ar madla bi tu kë əlbəg biya,

maay daddakwa 6a dëga jiiir biya, maay aanji pall biya.

¹³ Mbakulyaraatër band gëtl wurawurana, aryahatëra nalnëg kë dëga vala uuda. Ælbëgahi ar tag në iitëra, band gura ghaval kwa këlaada.

¹⁴ Ælbëgahi sagal ma ghaiyahatëra, ba ðaava ard ælbëg dyahdyaha.

¹⁵ Ar 6a watswats tëdvad tsa shifëga,

¹⁶ Ar dëgal ba takwara, tlëratër ba ci6a uuda ard danngura hudda.

¹⁷ Ar sërga bi kë ðuula gabrër biya.

¹⁸ Maay gëdza Daadamazhigël ma gyiyatër biya

¹⁹ Kiyam sërgasërëg taakiya badëm dëgiti tag në adzahadzaha Muusa, tagtër kë lii mizhanngyil kë adzahadzaha. Nalnëg në iin ëndkwaha mbak-yarvad tsëtërva kë lii gata farwut badëmma, dla6a marvëdan taakiya badëm duniya ar ba mizhanngyil kë shariya Daadamazhigëla.

²⁰ Adaba të kwaha, maay wada tlëvkënatlëg kwal haip tëvuukwa Daadamazhigël tëdvad tsufa dëgiti tag në adzahadzah taaki aa 6agav6ag biya. Tlëri 6ag në adzahadzah iin taakiya, mararda kë haipaan kë uuda.

Jiir tëdvad fadghëra

²¹ Ndakwan ciya, tagavdatag watlërin kë ðuula tlëkëna jiira Daadamazhigëla, kwan kë jiira tlëfëkëna të ðuula adzahadzaha Muus biya, bakëvakwaha tagadatag në adzahadzaha Muusa ard tlayanngah kë shiid tëghëra.

²² Kwan kë jiira Daadamazhigël na, tlëfëkëna tëdvad fadëghër të Yesu Këristi kë lii fardëghërëtfëg

bademma. Maay wahazhawahazh ma taataka Yahudaha ard lii Yahudah biya,

²³ Badem nə uudaha bagaraabag kə haipa, dlaa ha tsalarhətsəg da tə ndangəra Daadamazhigəla,

²⁴ Amma kwakyarvad herərri bagaa Daadamazhigəl ba gyagyaan aanji kə wara, ma ba war tlakənatlөг kə ndzəgan kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvd vargi varakiyama Kəristi Yesu

²⁵⁻²⁶ Vəladavəlөг Daadamazhigəl kə Yesu kiyava kyuulөг mbakyarvad kəsa haipahamiyama, adaba tədvd avəza kyuuləgaan wada məbishəvətərna haipahatər kə uudah tədvd fadəghəraatəra. Bagaabag Daadamazhigəl kwan mbakyarvad marda kə jiiraana, ma sarta kwa ndza wura, faffөг Daadamazhigəl kə ərvidmahud bəlatərnabəlөг kə haipahatəra. Marada ndəkwah Daadamazhigəl kə jiiran ma kwan kə sarta, vəladavəlөг kə Yesu əmtsan mbakyarvad haipahamiyama, dlaa badem daddakwa fadəghərətfөг tə Yesu da tləkənatlөг kə ndzəga kwal haip təvuukwa Daadamazhigəla.

²⁷ Aitsa, kiyam da tədөг tuuk au kaci kə fədyavəghi? Maaya, tsavda tə kwar kə dūul nə təda fədyavəghi? tsavda tədvd tsufa adzahadzaha Muusa? əndkwah biya, tsavda tədvd fadəghəra.

²⁸ Adaba haiyamanthaig taakiya, tləfkəna tədvd fadəghər nə ndzəga kwal haip təvuukwa Daadamazhigəla, tədvd tsuufa adzahadzaha Muus biya.

²⁹ Daadamazhigələn tsa, Daadamazhigəl ba kə Yahudah kaltiya? Mbats maay Daadamazhigəlaatər kə lii ar Yahudah biya? ba

pakatta Daadamazhigəl baz kə lii ar Yahudahən biya,

³⁰ Adaba Daadamazhigəl ba palla. Da fətəraafəg kə lii ɓagavtəraɓag nə aguvac kə ndzəga kwal haip təvuukwan tədvaɗ fadəghəra, bandkwah dlaɓ lii ɓagavtəra bi nə aguvac biya, ar da tləkəna tədvaɗ fadəghər kə ndzəga kwal haipa.

³¹ Aitsa, diyamdaddadiigi kaci kə adzahadzaha Muus mbakyarvad kwan kə fadəghəra? əndkwah biya, dlakulva kwaha, hakyamdəvəthakyig tə vakaiya.

4

Fadəghəra Ibrahim

¹ Kiyam da taaw kaci təghər kə Ibrahim, daadiija daadijamiyam tədvaɗ ndzəgana vəghəghi? auwa nəghəghaaka nə iin təghər kə əlbəga fadəghəri?

² Akwama tləkəna tədvaɗ tləraan nə Ibrahim kə ndzəga kwal haip təvuukwa Daadamazhigəla, məng dəgiti da tədəg nə iin kə fəɗyavəgh də vakaiya, amma təvuukwa Daadamazhigəl biya.

³ Auwam kakkada Daadamazhigəli? “Fadəghərətəfəg nə Ibrahim tə Daadamazhigəla, ka ba dagaan Daadamazhigəl də uuda jiijiira.”

⁴ Dadda kwa ɓa tləra, caug gyagyaan bi kə kwaɓ biya, cauwa dəgshiga tlərana.

⁵ Daddakwa maay tsaghər tə tləraan biya, tsaghər ba tə Daadamazhigəl kwa nəɗalnəg kə yaa dadda haip ar tləkəna kə ndzəgan kwal haip təvuukana, da nəɗal kə fadəghəra uudanən kə jiira.

⁶ Daud ndakwi taga band kwah ma sarta kwa taga nə iin kə əlbəg təghər kə barka, hayatərəthaig

Daadamazhigəl ba kwal vaza dēga jiijiiri bagara nē iitēra,

⁷ “Dē bark nē uudi ʒishavarna dēgitahi бага nē iina, dlaḡa ʒishəvarna haipahaana.

⁸ Dē bark nē uudani kwa madlai nē Yaazhigəl fa haipahaan tuuk kē uupəd biya,”

⁹ Kwan kē bark tsa, ba kē lii dē aguvac kalti nii baz lii maay dē aguvac hi? Abi dēgiti kēm tag nēmnd ba vindavindan ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Hayavaranthaig kē Ibrahim kwakyarvad fadəghəraan taakiya dadḡa jiiir nē iina.”

¹⁰ Aitsa, ma sarta kwar wa tagavara kē Ibrahim taakiya dadḡa jiiir nē iin ni? tēhala kwa bagavara nē aguvac nii lakwuti bagəvarḡag hi? lakwuti bagəvarḡaga.

¹¹ Bagavara ba nē aguvac kē Ibrahim, nalnəg kē dēga sərəg kē iin taakiya, dadḡa jiiir nē iin tēdvad fadəghəraan lakwuti bagvarḡag nē aguvaca. Mbakyarvad kwaha nalnəg nē Ibrahim kē Daad kē lii fardəghərətḡəg tē Daadamazhigəla, kiyava kēdləvətərkēdləg ma lii dē jiiir aanji ba bagavtərabī nē aguvac biya.

¹² Nal bandkwah dlaḡ nē Ibrahim kē Daad kē lii bagavtəra nē aguvaca, kwa aguvac kalti bi war dēvakai nē iitər biya, ar gatəgaan baz hulfa garava fadəghəri dē vakai nē Ibrahim lakwuti bagvar nē aguvaca.

Langyiya Daadamazhigəl ard fadghəra uuda

¹³ Langyi kwa tavara kē Ibrahim ard hulfaan taakiya da gwigaan kē duniya, tavara tēdvad gata

adzahadzaha Muus biya, tavara kwakyarvad jiira kwa tløvkena tē duula fadēghēra.

¹⁴ Akwama lii gata adzahadzaha Muus wa da gwiya duniya, mbats fadēghēra uud nalnēg ba gyaagyana, dlaḡa maay nē tlēra langyiya Daadamazhigēl biya.

¹⁵ Adaba adzahadzaha saa dē badzga ērvidmahudā Daadamazhigēla, vakavaki maay nē adzahadzah biya, kēlvarwut bi nē adzahadzah biya.

¹⁶ Mbakyarvad kwaha, sagau tēdvad fadēghēra nē langyiya. Kwana nalnēg kwakyarvad hērērra Daadamazhigēla, dlaḡa kiyava haivētērant kē hulfa Ibrahim badēm̄ma, kiyava lii gata adzahadzaha Muus kalti biya, baz lii fardēghērētfēg bandkwa ḡagaa nē Ibrahim. Adaba Ibrahim nē daadamiyam badēm̄ma.

¹⁷ Bandkwa vindavindan ma kakkad taakiya, “Nankadalnēg kē Daad kē jibah d̄yakka,” Adaba righavantrighēg langyi na. Daadamiyam nē Ibrahim tēvuukwa Daadamazhigēl adaba fēdghērētfēg tē Daadamazhigēla, kwa iin dlaḡ wa vēlla shifēg kē lii ma ghētlaha. Iin dlaḡ wa dē ndzēdā dāha dēgitahi kwa ndza maaya, ar dzaara.

¹⁸ Ndza maay nē Ibrahim dē fantaara taakiya da tlēkēnatlēg kē zarēh biya, bakēvakwaha, fadēghērētfēg nē Ibrahim tē Daadamazhigēla za ba vuuk dē fantaar bandkwa taghaar Daadamazhigēl taakiya “Hulfagha da ba d̄yakka.”

¹⁹ Ma sarta kwahiina, ndza tamaha viig dērmēk nē Ibraahima, ma vazēg nē inna nalnēg kē malah kē ya zēra, dlaḡa uusan Saratu yiga bi kē zēr

biya, ba sɛrgasɛrɛg nɛ Ibrahim kɛ kwanahaan, bakɛvakwaha kɛlghardɛm bi kɛ ɓɛj ma vɛgh tɛdvad fadɛghɛraan biya.

²⁰ Tapɛghɛna bi nɛ Ibrahim kɛ ɓa ndaundawa taakiya da maay Daadamazhigɛl righa langyiyan biya. Duughars bi kɛ fadɛghɛraan biya, dlakulva kwaha gwiya fɛgharabadfɛg kɛ ndzɛɗ ma fadɛghɛraana, gala Daadamazhigɛla.

²¹ Dlaɓa ndzɛga ba dɛ fadɛghɛr nɛ iin taakiya mɛng Daadamazhigɛl dɛ ndzɛɗa righa langyiya

²² Mbakyarvad fadɛghɛraan kɛ Ibrahim, iin wa fadɛm Daadamazhigɛl kɛ jiiraan ma kɛdlakula.

²³ Kwa dɛha Daadamazhigɛl kɛ Ibrahim taakiya, “Dadda jiir na,” vindava kwakyarvad iin pall biya.

²⁴ Vindava baz kɛmiyam wan kɛ ɛlbɛga, kɛmiyam ndakwi da fɛkiyamfɛg Daadamazhigɛl ma kɛdlakula uudaha jiijiira, kɛmiyamɛn fiyamndɛghɛrɛt tɛ dad-dakwa ciighant Yesu Yaazhigɛlamiyam ma gɛtlaha.

²⁵ Vɛlavda mbakyarvad haipahamiyam Yesu kiyava ɛmtsɛga, civant dlaɓ dɛ shifɛg mbakyarvad kiyam tlɛkɛna kɛ ndzɛgan kwal haip tɛvuukwa Daadamazhigɛla.

5

Gabɛra ard Fantaara

¹ Mbakyarvad kwaha, nakiyamdalnɛg tsaw Daadamazhigɛl ba kalkal tɛvuukwaan tɛdvad fadɛghɛra, kiyam dɛ gabɛrɛr dɛ Daadamazhigɛl tɛdvad Yaazhigɛlamiyam Yesu Kɛristi.

² Tlɛyamkɛna tɛdvad iin kɛ duula hɛrɛrr kwa kiyam ndzɛga nɛ miyam ma vakai tɛdvad fadɛghɛramiyama. Dlaɓa kiyam da tsa kusɛgh

mbakyarvad kiyam də fantaar ma ndangəra Daadamazhigəla.

³ Ba kwah kalti biya, baz tsa kusəgh kəskəmiyam ma dladfi kiyam həbəg nə miyama, adaba kiyam sərgasəreğ taakiya, saa də bəshgaana.

⁴ Bəshgaan saa də hənkal marawa, hənkal maraw dlaḡa, saa də fantaara.

⁵ Da fəkiyamdəmbi fantaar ma zhiru biya, adaba fadəmfəg Daadamazhigəl kə waiyavan ma ərvidmahudamiyam tədvd Shədəkwaan kwa vəlakiyam Daadamazhigəla.

⁶ Ba kalkala sartən pəlyakiyamva məlgaru kə ghəramiyama, əmtsaəmtsəg Kəristi mbakyarvad kəmiyama, kəmiyamən kiyam maay gədza Daadamazhigələn biya.

⁷ Tləvkəna ba dlah nə uudi əmtsəgamtsəg kwakyarvad uuda jijiira, bakəvakwaha mbatak məng daddakwa dzugwandzugw kə əmtsəg mbakyarvad kanaadiya uuda.

⁸ Marakiyamdamarəg Daadamazhigəl kə dyakəra waiyavana, bamma sartən kiyam ba ndzəgaan bamma haipahamiyama, əmtsaəmtsəg Kəristi mbakyarvad kəmiyamma.

⁹ Tləyamkənətləg tsaw kə ndzəga kalkal təvuukwa Daadamazhigəl tədvd avəza Kəristi, kyakadava ndakwani kaciya, da katəkiyamkatəg nə uud sagal ma badzəga ərvidmahudə Daadamazhigəl tədvd Kəristi.

¹⁰ Bamma sartən ndza kiyam ḡa tləghum də Daadamazhigəla, ḡadlavənaḡadləg taatakamiyam də Daadamazhigəl tədvd əmtsəga zəraana, kyakadava ndakwani ḡadlavənaḡadləg taatakamiyam də Daadamazhigəli kaciya, da

katəkiyamkatəg nə uud tədvađ ndzəgana zəraana.

¹¹ Maay ba wah ndakwani, baz tsa kusəgh kəskəmiyam tə Daadamazhigəl mbakyarvad dəgiti ɓaga nə iin tədvađ Yaazhigəlamiyam Yesu Kəristi, kwa tədvađ iin wa ɓadlavəna taatakamiyam də Daadamazhigəla.

Əmtsəg tədvađ Adamuwa, Shifəg tədvađ Kəristi

¹² Bandkwa səgha haip samma duuni tədvađ uud palla, haipən wa sadaa əmtsəga, səgha əndkwah nə əmtsəg da tə uuda dəgshig ɓadəmma, adaba aanji ba wara ɓagaabag kə haipa.

¹³ Lakuti sagaw kə adzahadzaha Muusa, ndza ba məng haip ma duuniya. Ndza maay fav ma kədlakul haip vakavaki maay nə adzahadzah biya.

¹⁴ Bakəvakwaha, ndza ba əmtsəg wandza kwara uudah ɓadəmma ciigət ma zamana Adamu tangw damma zamana Muusa, baz kwara lii haipahaatər dəga kəla adzahadzah bi əndkwa kəlada nə Adamu biya. Adamu garava daddakwa da sagaw na.

¹⁵ Gyagyana Daadamazhigəl kwa vələda nə iin tədvađ Yesu, gərgər də dəga Adamu kwa kəllada adzahadzaha Daadamazhigəla. Tədvađ adzahadzahən kəllada nə uud pallna, iin wa səgharda əmtsəg kə uudah ba ɗyaka. Adaba herərra Daadamazhigəl wa juujig kə ɗyaka, kwakyarvad gyagyanən vələda nə iin tədvađ herərra uud pallna, kwa iin Yesu Kəristi, yighantiyig kə bark ba ɗyak da təghər uudaha.

¹⁶ Ba pakatta, gyagyana Daadamazhigəl gərgər də haipa uud pallna. Shariyi da sagaw təhalla haipa uud pallna iin ghazəga, amma gyagyana Daadamazhigəli vələda nə iina, iin wa nakiyamdal

ba kalkal tēvuukwana, aanji ba ḡagiyamaḡag kə haip ba ḡyaka.

¹⁷ Tēḡvad haipa uud palla, Adamuwa, əmṡsəg wa ndza kwarəga, kwan kə kwarəg maay dəgiti tuuk vakai nə iin biya, akwama gəravṡnagərəg də kwa sadaa Yesu Kərīsti! baḡəm lii dləgharadləghəg kə hērəra Daadamazhigəl ḡyaka ar ba kalkal tēvuukwan ar da kwarəg tēḡvad Yesu nə iitər ma ndzəganatəra.

¹⁸ Mbakyarvad kwaha, bandkwa sadaa haipa uud pall kə ghazəg da təghər kə uudah baḡəmma, bandkwah dlaḡ tēḡvad tləra uuda jiijiira, nadalnəg kə uudah ba kalkal baḡəm tēvuukwa Daadamazhigəla ar tləkəna kə daala shifəga.

¹⁹ Bandkwa naral nə uudah ba ḡyak kə yaa dadḡa haip tēḡvad uud pall kwa fəghaarabi kə Daadamazhigəl biya. Ar da nəg bandkwah nə uudah ba ḡyak ba kalkal tēvuukwa Daadamazhigəl tēḡvad uud pall kwa fəghaarafəga.

²⁰ Vəlavdavələg nə adzahadzaha Muusa kiyava mara haipa. Ma sartən fəgarabadfəg nə haipa, hērərri Daadamazhigəl wa jujig kə fəgarafəga.

²¹ Bandkwa kwarəg nə haip kə uudah tēḡvad əmṡsəga, kwarəg bandkwah dlaḡ nə hērərri Daadamazhigəl kə uudah tēḡvad uuda jiira, kiyava langkiyamlang da tləkəna shifəga tangw damma zərəzər tēḡvad Yesu Kərīsti Yaazhigəlamiyama.

6

Əmṡsəg ma haipa shifəg ma Kərīsti

¹ Auci wa kiyam da tag nə miyammi? Kiyam ba za vuuk də ɓa haip kiyava fəgarafəg kə hərərra Daadamazhigəl nii?

² Maaya! Əndkwah biya! Kiyam əmtsaəmtsən tədvaɗ ɓa haipa, kiyam da ɓaga ndandar kaci kə za vuuk də ndzəga ma haipi?

³ Mbats, am sərgabi taakiya baɗəmmamiyamən ɓagakiyamaɓag nə uud kə tsuufəg damma Kəristi Yesu, ɓagakiyamaɓag nə uud kə tsuufəg damma əmtsəgaan biya?

⁴ Həɗakiyamahədəg nə uud əmtaɗ də iin tədvaɗ tsuufəga miyama, niyamalnəg kə uud pall də iin tədvaɗ əmtsəgaana, bandkwa ciyavant Kəristi ma gətlah tədvaɗ ndzəɗa ndangəra Daada, kəmmiyam ndakwani, ɓagiyamɓag kə daala ndzəgana.

⁵ Niyamalnəg tsaw kə uud pall də iin tədvaɗ əmtsəgaana, ba pakatta, kiyam da nəg kə uud pall band iin ma ciigaan ma gətlaha.

⁶ Kiyam sərgasərəg taakiya, hərtavəthərtəg nə ənghura ndzəgana miyam əmtaɗ də iina, mbakyarvad kaləvda ndzəɗa haipən kwa ma vəghamiyama. Kwanənnə, ɓagava haik da madlabi keskəmiyam ma ɛɛva haip biya.

⁷ Aɗaba akwama əmtsaəmtsəg nə uuda, tlakənətləg kə kwara ghəra sagal ma izhangyil kə ndzəɗa haipa.

⁸ Akwama əmtsiyamaəmtsəg əmtaɗ də Kəristi, fiyamdəghərətfəg kiyam da ndzəga əmtaɗ də iina.

⁹ Aɗaba kiyam sərgasərəg taakiya ciyavantciig Kəristi ma gətlaha, da madlabi əmtsəg biya, dlaɓa da maay nə əmtsəg də ndzəɗ təghər kə iin biya.

¹⁰ Əmtsəgaana, əmtsaa ba shig palla gwiya

fəgharnaa biya, kaladakaləg kə ndzəda haipa, ndzəgani ɓagaa nə iina, ndzəgani naag Daadamazhigəla.

¹¹ Kuram ndakwi kəsamantkəsəg kə ghəraru bandgi am əmtəəmtsən kə ndzəda haipa. Adaba am də shifəg vak Daadamazhigəl tədvað Kəristi Yesu.

¹² Mbakyarvad kwaha, ɓəlamarnabi kə haip kwara vəgharu kwa əmtsəgən biya, haik da fəkura kəmma ɓa dəgitahi ghwada.

¹³ ɓəlamarnaabi kə uuɓiya vəghaharu kə haip nal kə kadlangaha ɓa tləra kəlaadər biya. Bamma am vələr kə ghəraru kə Daadamazhigəl band lii ngdlavtəra tuuk kə əmtsəga damma shifəga. Dlaɓa vələmdavələg kə uuɓiya vəghaharu kiyava nəg kə kadlanga ɓa tləra jiiir kə Daadamazhigəla.

¹⁴ Adaba da madlabi haip kwara kuram biya, mbakyarvad am madlabi ma izhangyil kə adza-hadzaha Muus biya, am ma izhangyil kə hərərra Daadamazhigəla.

*Ɛvahi kalkal ndzəganatər təvuukwa
Daadamazhigəla*

¹⁵ Ndandar kaci? Ba kiyam ɓagaan kə haip adaba kiyam madlabi ma izhangyil kə adzahadzaha, kiyam ma izhangyil kə hərərra Daadamazhigəla? Maaya! Əndkwah biya!

¹⁶ Am sərgabi taaki akwama vələmdavələg kə ghəraru kə uudana, namalnəg kə ɛva dadda kwama fəgaara nə uuram biya? Namalnəg kə ɛva haipa, kwa saa də əmtsəga, bii ɛva fəgaara kə Daadamazhigəl, kwa langa uud da tə duul kalkala.

17 Gangal bark kə Daadamazhigəla, aanji ndzam ba εva haip wura, amma ndakwan am fəgaarafəg ba də ərvidmahud pall kə tsagi famdəm nə uuram ghəraru ma vakaiya.

18 varakurdavarəg nə uud sagal ma haipa, namalnəg kə εva 6a tlər kalkala.

19 Ən tagkur kwan kə ghai bandkwa tag nə uuda dəgshig kə ghaiya, mbakyarvad hətsəgalhətsəgaru tədvad ndzəgan uudəra. Band kwa namət nə uuram wur kə vəla uuḃiya vəghaharu kiyava 6a kwatənəhər kə dəgitahi ghwada, ard 6a tləra kəlaadər kwa fəgaraabədfəg kə zaa vuuk ba vaivaiya, amma ndakwan ciya, vələmdavələg kə uuḃiya vəghaharu kiyava 6a εvər ba kalkal təvuukwa Daadamazhigəla. Kiyava nəg kəskuram kə lii cacuwanacacuwan kwa favtəran ba kərkagyakw kə Daadamazhigəla.

20 Ma sartən ndzam εva haip nə uurama, ndza maay lambaru də tlkəna ndzəgana kalkal təvuukwa Daadamazhigəl biya.

21 Au kaci paida dəgiti tlamkəna nə uuram ma dəgitahaan kwa nalnəg kə dəga zhəru kəskuram ndakwani? Dəgshiga kwanahaan kə dəgitah əmtsəga!

22 Ndakwan ciya varakurdavarəg nə uud sagal ma haiparuwa, namalnəg εvaha Daadamazhigəla. Dəgitahi am tləkəna nə uuram ma kwanənna, iin wa sakurda samma ndzəgan cacuwanacacuwana, kwa da vəlkur shifəg tangw damma zərazəra.

23 Adaba dəgshiga haipa əmtsəga, gyaagyaana Daadamazhigəla, iin shifəg tangw damma zərazər tədvad Kəristi Yesu Yaazhigəlamiyama.

7

Sagal ma izhangyil kə adzahadzaha, dama izhangyil Kəristi

¹ Am sərgabi zaraabah biya, ən taa kə lii sərgasərəg kə adzahadzaha Muusa, adzhadzaha Muusa də ndzəɗba təghər kə daddakwa də shifəga.

² Band garava, tədvad adzahadzaha Muusa, maba ma vəgya zhiil nə uusa, ba ma izhangyil kə kwarəga zhiilaan akwama ba də shifəg zhiilaana. Akwama əmtsəəmtsəg zhiilaana, madlabi ma kwarəga adzahadzah biya.

³ Mbakarvad kwaha, akwama kəsukəsəg kə zhiili tlərn ma ba dlaɓ nə zhiilan də shifəga, da ɗahav də dadda gwaragwara, akwama əmtsəəmtsəg nə zhiilaana, tlakənətləg kə kwara ghəraan tədvad adzahadzaha kəssa zhiilla. Təhalakwaha, akwama gwiya kəsukəsəg kə zhiila, dadda gwaragwar biya.

⁴ Zaraabahara, kwanən kə garav təghər kəskurama. Tədvad matla vəgharu də vəgha Kəristi am əmtsəmətsan kə adzahadzaha Muusa, dlaɓa am dəga uudi tlərən ndakwana, am dəga daddakwa ciyavant ma gətlaha. Kwakyarvad kwaha, kiyam ɓagaɓag kə dəgiti maraw kə Daadamazhigəla.

⁵ Ma sarta kwa ndza kiyam ndzəga tədvad uudəra, ndza shahkiyamshahəg nə adzahadzah kə kəmma dəgit ghwadə. Kwan kə kəmma dəgitaha, kaa ɓa tlər ma vəghamiyama, dlaɓa ɓadəm tlərəhi ghwad ɓagiyam nə miyam ɓagiyamar ba tlər maraw kə əmtsəga.

⁶ Amma ndakwan ngədləyamangədləg sagal ma kwarəga adzahadzaha Muusa, aɗaba

əmtsiyamaəmtsəg ma adzahadzaha Muus kwa ngudakiyamanguɖəga. Mbakyarvad kwaha, kiyam ɓagar kwatnahər kə Daadamazhigəl ma daala ndzəgan ma shidəkwana. Ənghura kwatənahərən ndza kiyam ɓagar nə miyam kə adzahadzaha Muusa, dalla.

Adzahadzaha Muusa ard haipa

⁷ Au kaci wa kiyam da tag nə miyami? Haip nə adzahadzaha Muusa? Ba pakat maaya, maa sərana bi kə haip akwama maay tədɖad adzahadzaha Muus biya. Akwa maa tagada bi nə adzahadzah taakiya, “Kəmbi kə dəgit biya,” mana ndza sərgabi kə dəgit tagav də kəmma dəgit biya.

⁸ Amma mbakyarvad adzahadzahna, kaa ba tləkəntləg kə haip kə ɖuula shaha aanji hulfa kwar kə kəməg ma vəghara. Adaba ma maay tədɖad adzahadzah biya, ndza əmtsaəmtsa haipa.

⁹ Ma sarta kwa ndzan sərga bi nai kə adzahadzaha Muus biya, ndzan ba də shifəga, səranaaka ba nai kə adzahadzahna, kaa ba ciig kə haip də shifəga, kaa ba əmtsəg kəskaiya.

¹⁰ Nəghanaakanəghəg dlaɓ taakiya, adzahadzahən kwa tlatlav da saa də shifəgna, iin wa səghwada əmtsəga.

¹¹ Tlakənatləg haip kə ɖuulaana, valakwa-davaləg tədɖad adzahadzaha, dlaɓa tsakwiitsəga.

¹² Mbakyarvad kwaha, adzahadzah kataghəraana, cacuwanacauwana, tsagaanana, cacuwanacacuwana, ba kalkala dlaɓa marawa.

¹³ Aitsaa, da tagav nii taaki tsagaanaan marawən wa səghwada əmtsəgna? Maaya! Əndkwah biya! Tədɖad tsagaanaan marawəna, səghwadasəg

haip kə əmtsəga. Mbakyarvad sərvan gyigyiya haipa, tədvad adzahadzah wa sal nə haip da tə ɓalaɓal baz kəlaadəraan ba vaivaiya.

Ghwaavi kwa ɓag nə iin ma vəgha uud mbakyarvad haipa

¹⁴ Kiyam sərgasərəg taakiya, tsagaana Muusa, dəga shəɗəkwa, kaiya ən band ndzəgana uuda dəgshiga, ɛɛva kə haipa.

¹⁵ Ən nəghəgaaka bi kə dəgiti ən ɓag nai biya, adaba dəgiti ən naag nai kə ɓagaana, iin bi wan ɓag nai biya. Dlaɓa dəgiti ən naa bi nai kə ɓagaan biya, iin wan ɓag naiya.

¹⁶ Akwama dəgiti ən ɓag naiya, iin bi wa naag ghərar kə ɓagaan biya, haiyananthaig taakiya maraw nə adzahadzaha.

¹⁷ Adaba kai də ghərar bi wa ɓagaan biya, ba haipən ndzəga ma kaiyən wa ɓagaana.

¹⁸ Ən sərgasərəg taakiya, ma ndzəgana uuda dəgshigara, maay nə dəgit maraw ndzəga ma kai biya, adaba ən naagaan kə ɓa dəgit marawa, bakəvakwaha, dəmghwavaadəmga.

¹⁹ Ən maay ɓa dəgiti maraw naag ghərar kə ɓagaan biya, ən ɓa ba tləra kəladəri naa bi ghərar kə ɓagaan biya.

²⁰ Aiciya, akwaman ɓa ba dəgiti naay ghərar kə ɓagaan biya, maradamarəg taakiya kai bi wa ɓa kwan kə dəgit biya, haipən ndzəga ma kaiyən wa ɓagaana.

²¹ Kaa nəghəgaakanəghəg kəskai taakiya, nalnəg kə vəgh kəskaiya, akwaman naa ɓa dəgit marawa, kaa nəghəgaakanəghəg kəskaiya, mbats kəlaadər ba əmtad də kaiya.

22 Adaba haiyananthaig də adzahadzaha Daadamazhigəl ma ərvidmahudara,

23 Man zharəg naiya, məng nə watlən kə adzahadzah shah ma uuḃiyaha vəghara kwa ḃa ghwav də adzahadzahi kwa haighant ghərara, ngwudakwingwudeg wan kwakyarvad adzahadzah kwa ndzəga ma uuḃiya vəghara.

24 Kayin badzabadza nə ərvidmahudna! War wa da katkwakatəg sagal ma vəghən dəga əmtsəg nii?

25 Gangal bark kə Daadamazhigəl adaba katakutkatəg tədvaḃ Yesu Kəristi Yaazhigəlamiyama! mbakyarvad kwaha, ma ərvidmahudər ən ḃagar εεva kə adzhadzaha Daadamazhigəl, ma ndzəgana uuda dəgshigara ən ḃagar εεva kə adzahadzaha haipa.

8

Ndzəgan ma Shədkwa Daadamazhigəla

1 Mbakyarvad kwaha, madlabi ghazəg ndakwan təghər kə lii dəga Kəristi Yesu biya.

2 Adaba adzahadzaha Shədkwa Daadamazhigəl kwa vəla shifəga, iin wa ngədlakwi sagal ma adzahadzaha haip ard əmtsəga tədvaḃ Kəristi Yesu.

3 Dəgiti ḃagaa bi nə adzahadzaha Muus mbakyarvad hətsəgalhətsəga uuda dəgshiga biya, iin wa ḃagaa Daadamazhigəla. Bələḃibələg nə Daadamazhigəl kə Zəraan pall ba nə iin də dzakəva vəghamiyam kwa də haipa, kiyava nəg kə dəga kyuləg mbakyarvad haipa. dlaḃa kalvəda ndzəda haip ma vəgha.

4 Bagaa mbakyarvad righant Daadamazhigəl baḃəm kə tləra jiijiir kwa taga nə adzahadzaha

Muus taaki aa ɓagavɓag ma kəmiyama, kəmiyamən kiyam ndzəgan tədvaɗ uuda dəgshigər biya, kiyam ndzəga tədvaɗ Shəɗkwa Daadamazhigəla.

⁵ Lii ndzəgan tədvaɗ uuda dəgshigəra, ghəraatər ba tə dəgiti naag nə vəgha, amma lii ndzəgaan tədvaɗ Shəɗkwa Daadamazhigəla ghəraatər ba tə dəgiti naag Shəɗkwa Daadamazhigəla.

⁶ Fa hənkal tə dəgiti naag nə vəgha saa də əmtsəga, dadda kwa fa hənkalaaŋ tə dəgiti naag nə Shəɗkwa Daadamazhigəla, saa də shifəga ard gabərɾa.

⁷ Baɗəm daddakwa fa hənkalaaŋ tə tləra vəgh ɓa tləghum də Daadamazhigəla, aɗaba faɗəmbi kə ghəraan ma gata aɗzahadzaha Daadamazhigəl biya, dlaɓa ɓagna biya.

⁸ Lii ndzəgan tədvaɗ tləra vəgha, ar ɓagarabi kə dəgit tə wayaan kə Daadamazhigəl biya.

⁹ Aɗaba am maay ndzəga tədvaɗ uuda dəgshig kwa tagkur nə iin taaki ɓagamɓag biya, bamma am ndzəga tədvaɗ dəgiti tagkur Shəɗkwa Daadamazhigəla, akwama Shəɗkwa Daadamazhigəl wa ndzəga ma ərvidmahudaruwa. Baɗəm daddakwa maay də Shəɗkwa Kəristi biya, dəga Kəristi bi nə iin biya.

¹⁰ Akwama Kəristi wa ndzəgan ma kurama, aanji ba əmtsəmtsən nə vəgharu mbakyarvad haipa, Shəɗkwa Daadamazhigəl vəlkurvələg kə shifəg mbakyarvad dləghakuradləghəg Daadamazhigəl ma ndzəgana lii kalkala.

¹¹ Akwama Shəɗkwa Daadamazhigəl kwa ciighant Yesu ma gətlah wa ndzəga ma ərvidmahudaruwa, ba Daadamazhigələn ciighant Kəristi ma gətlaha, iin wa da vəla shifəg kə vəgharu

kwa dëga əmtsəga tədvađ Shəđkwaan kwa ndzəgan ma kurama.

¹² Mbakyarvad kwah zaraabaha, kiyam məng də tləra, amma tədvađ ndzəgana uuder kwa naag nə vəgh biya.

¹³ Adaba akwamam 6a dəgiti naag nə vəgha, am da əmtsəga. Akwama tsama tədvađ ndzəda Shəđkwa Daadamazhigəl nə uuram kə haipa, am da tləkənatləg kə shifəga.

¹⁴ Badəm lii ndzəga tədvađ Shəđkwa Daadamazhigəla, ar zarha Daadamazhigəla.

¹⁵ Adaba Shəđkwa Daadamazhigələn vələkur nə uudəna, dëga ɛvər kwa da gwiya fəkura nzəgaan ma dladlawur biya. Maaya, Shəđkwən dëga nəg kə zarha Daadamazhigəla, dla6a tədvađ Shəđkwən wa kiyam daag nə miyam kə Daadamazhigəla, kiyam taakiya “Abba! Daada!”

¹⁶ Shəđkwa Daadamazhigəl də ghəraan ard Shəđkwamiyam tagakiyamdatag taakiya kiyam zarha Daadamazhigəla.

¹⁷ Niyamalnəg tsaw kə zarhaana, niyamalnəg kə yaa dadda gwiga, lii da gwiya barka Daadamazhigəla dla6a tsaghwa gwig əmtađ də Kəristi. Akwama həbəyamuhəbəg kə dlad əmtađ də Kəristi, da fəkiyamaarafəg nə uud əmtađ də iina.

Da fəkiyamarafəg nə uud tə vuukwa

¹⁸ Fandghərətfəg taakiya, da gərɣnabi nə dladahi kiyam həbəg nə miyam ma kwan kə zaman biya, ard ndangəri da markiyam nə uud təvuukwa.

¹⁹ Badəm dəgitahi vərɣyavan ar kəməg ba vaivaiya, ar pakka nəgha faciyn kwa da marəg Daadamazhigəl kə zarhaana.

²⁰ Dægiti vërdyavan hëtsalarhëtsëg da të dægiti naag Daadamazhigëla, kwana kwakyarvad naaga dëgitahi kwa vërdyavan biya, adaba naha bandkwah Daadamazhigëla. ßagavaßag në wan dë fantaara,

²¹ taakiya, dægiti vërdyavan kataghëraana, da ngëdla sagal ma ëëvër kwa ërtsëga, da tlëkënatlëg dlëß kë kwara ghëra ndangëra kwa da ßagvëtër kë zarha Daadamazhigëla.

²² Kiyam sërgasërëg taakiya, gwastaana, badëm dëgitahi vërdyavana ar ngiig band uus ëmhud kwa kalkën kungula yigga.

²³ Dægiti vërdyavan kalti bi wa ngiig biya, baz këmiyama. Këmiyamën tlëyamkëna gyagyaan Shëdkwa Daadamazhigël ba zunngw ma dëgitahi vëlakiyam në uuda, kiyam ngiig ma ërvidya miyam, kiyam vaugaan ba vaivaiya, kiyava nëkiyamdadal Daadamazhigël kë zarhaana, dlëßa da varda kë vëgha miyama.

²⁴ Adaba katakiyamët tëdvad fantaara në uuda. Amma akwama nëghëyamanëghëg kë dægiti kiyam dë fantaar në miyam të vakaiya, tlal bi në wan dë fantaar biya. Kwar kë uud wa dë fantaar tëghër kë dægiti tlakënatlëg në iin ni?

²⁵ Akwama kiyam dë fantaar tëghër kë dægiti tlëyamkëna biya, kiyam vaugaan dë fa ërvidmahudä.

²⁶ Mëlkiyamu bandkwah dlëß në Shëdkwa Daadamazhigël tëdvad hëtsëgalhëtsëga miyama. Kiyam sërga bi kë duuli kiyam da dzug në miyam kë zhigël biya, amma Shëdkwa Daadamazhigël bad ghëraan wa ghala Daadamazhigël dlakulva miyam ëmtad dë ngiig kwa shëvët bi ghai kë tagaan biya.

27 Daadamazhigeli sɛrgasɛrɛg kɛ dɛgiti ma ɛrvidmahuda uuda, sɛrgasɛrɛg kɛ dɛgiti tlatlɛg nɛ Shɛdkwa Daadamzhigɛla, adaba Shɛdkwa Daadamzhigɛl wa ghalɛg dlakulva uudaha Daadamazhigɛl tɛdvad naagana.

28 Kiyam sɛrgasɛrɛg taakiya badɛm ma dɛgitaha, ɛa ba tlɛra hɛrɛr Daadamazhigɛl kɛ lii waigaana, kwa dahatɛrɛt nɛ iin tɛdvad naagana.

29 Adaba lii kɛsatɛraaka Daadamazhigɛl ba wurwura, dlaɛa fatɛraafɛg kɛsa dzakɛva Zɛraana, mbakyarvad nal kɛ dɛga zunngw ma zaraabah dyaaka.

30 Lii kɛsatɛraaka Daadamazhigɛla, iitɛr wa dahatɛrɛt nɛ iina. Lii dahatɛrɛt nɛ iina, iitɛr wa natɛrdal nɛ iin kwal haip tɛvuukwaana, lii natɛrdal nɛ iin kwal haip tɛvuukwaana, iitɛr dlaɛ wa fɛtɛraara nɛ iina.

Waiyava Daadamazhigɛl ma Kɛristi ba pakatta

31 Auci, wa kiyam da tag nɛ miyam tɛghɛr kwanahaan kɛ dɛgiti? Akwama ba ɛmtad Daadamazhigɛl dɛ kɛmiyama, war wa tlɛgaltlɛg kɛ ɛa tlɛghum dɛ kɛmiyammi?

32 Piyakiyamdadda bi Daadamazhigɛl kɛ Zɛraan biya, vɛladavɛlɛg mbakyarvad kɛmiyam badɛmma. Daadamazhigɛlɛn vɛlakiyam Zɛraanɛna, mbats da vɛlkiyam bi kɛ dɛgitah badɛm biya?

33 War wa da diya ghunj tɛghɛr kɛ lii dzɛrghaaka Daadamazhigɛli? Ba Daaadamazhigɛl kata ghɛraan wa da natɛrdalnɛg ba kalkal tɛvuukwaana.

34 War wa tlɛgaltlɛg kɛ ghaza uudi? Maay wa tlaltlɛg biya. Kɛristi Yesu kwa ɛmtsɛaɛmtsɛga, bi kwa tagav taaki, daddakwa ciyavant ma gɛtlaha, iin wa

cihurga tɔ dɔva kaffa Daadamazhigla, dlaɓa ghalla Daadamazhigɛl ma dlakulva miyama.

³⁵ War wa tagkwiyamatagw dɛ waiyava Kɛristi? Hɛɓa dladɛ nii, dladɛ nii, tlatlɛɓa pin nii, wai nii, talagɛr nii, fɛɗa duuni nii? Katsakar hii?

³⁶ Bandkwa vindavindan ma kakkada Daadamazhigɛl taakiya, “Mbakyarvad kɛgh wa kɛm hɛɓɛg nɛmnd kɛ dlada ɛmtsɛg ba kɛlaa hɛnga, nakɛmdaddanɛg nɛ uud band tuughwah kwa langav da vaka hɛrga.

³⁷ Kwanahaan kɛ dɛgitahaan dzɛghaardzɛgɛn badɛmma, jiyamujig kɛ yaa dadɗa za fiira, tɛɗɗad dadɗa kwa waiya kɛmiyama.

³⁸ Adaba fandɛghɛrɛtfɛg nai taakiya ma ɛmtsɛga, ma shifɛga, ma zarha ɓɛlga Daadamazhigɛla, ma shatanaha, ma hɛnkala ndakwana, ma kwa da tɛvuukwa, ma ndzɛɗah shahshaha,

³⁹ ma tladɛ, ma kyalangwa, aanji dɛgiti shah ma dɛgitahi vɛrɗyavan badɛmma, tlalar bi kɛ tagwa kɛmiyam dɛ waiyavɛn waikiyam Daadamazhigɛl tɛɗɗad Kɛristi Yesu Yaazhigɛla miyam biya.

9

Kɛsghaakakɛsɛg Daadamazhigɛl kɛ Israila

¹ Ɛn taa ba jiir nai ma Kɛristi, fiid bi wan tag nai biya. Ma tɛ dzamaghɛrar ɛn sɛrgasɛrɛg ba pakkat tɛɗɗad tagaana Shɛɗkwa Daadamazhigɛl tɛghɛr kwannɛn taakiya

² ɛn dɛ badzɛga ɛrvidmahud ba vaivaiya, dlaɓa mbakwambɛg ma ɛrvidmahudara.

³ Ambana ma naa ba tlafatlafana, dlaɓa tag-wkwi nɛ uud dɛ Kɛristi mbakyarvad zaraabahara, uudahar kwa jibara!

⁴ Kwanahaan kə uudah ar yaa Israila. Iitər wa natərdal Daadamazhigəl kə zarhaana, martərdan dlaḅ kə ndangəraana, taatəg kə langyi də iitəra, vəltər kə adzahadzaha Muusa, martərdan kə duula ḅa kwatənahəra jiijiira, vəltər baz langyiyaha.

⁵ Hulfaatər saral bamma daadiija daadiij kwa sərəvtərsərəg ba vaivaiya. Kəristi dlaḅ tədvd ndzəgana uuda dəgshiga, sal ma kudigaatər nə iina. Aa galavgaləg Daadamazhigəl kwa kwara dəgitah badəm tangw damma zərəzəra. Aandz bandkwaha.

⁶ Walaa hətsalhətsəg bi nə əlbəga Daadamazhigəl kə righəg biya. Adaba dəm bi yaa Isra'il ar vizhvizha Isra'ilah biya.

⁷ Dlaḅa dəm bi lii ma kudiga Ibrahim ar vizhvizha zarha Ibrahim biya. Dlakulvakwaha, am Daadamazhigəl taa kə Ibrahima, “Da kədlav tədvd Ishaku hulfagha.”

⁸ Dəm bi zarhi yaha nə Ibrahim wa zarha Daadamazhigəl biya, bamma zarhi tlvkəna tədvd rigħa langyiya Daadamazhigəla, iitər wa dāhvətər də zarha jiijiira.

⁹ Adaba kwan nə dəgiti tagħar Daadamazhigəl kə Ibrahim ma sarta kwa təghara nə iin kə lanngyi taaki, “Akwama da ḅagaaḅag sarta, da yigaan Saratu kə zər lakwti ən da gwiiya sagauwa.”

¹⁰ Maay ba wah ndakwani, dzəgaadzəg Rifkatu kə għwalah də daadamiyam Ishaku.

¹¹⁻¹² Lakwti yav zarhən buwna, tagħartag Daadamazhigəl kə Rifkatu taakiya, “Maalən da ḅagarnəs kwatənah kə kudərəna.” Tagavar kwakyarvad daddakwa da kəsavəna, da kəsav tədvd naaga Daadamazhigəla. Tədvd tlərahaan

biya, tēdvad dāhēga Daadamazhigēla. Dzēghaar lakwti 6a dēgiti marawa ard ghwad kē iitēra.

¹³ Bandkwa vindavindan ma Kakkada Daadamazhigēl taakiya, “Waiyanantwaig kē Yakuba, dūwanantdug kē Isuwa.”

¹⁴ Auci wa kiyam da tag nē miyami? Bagaa bi Daadamzhigēl kē kalkal bi nii? Maaya! ēndkwah biya!

¹⁵ Adaba taghartag Daadamazhigēl kē Muus taakiya,

“Daddakwan da margar da nai kē zhuwadaala, iin wan da zhugardaala naiya,
daddakwan da margar da nai kē zanvaara, iin wan da zēgarvaara naiya.”

¹⁶ Kwanēnna, tsaghēr tē naaga uud biya, bi dēga ndzēdaan biya, amma adaba zhuwadaala Daadamazhigēl kaltiya.

¹⁷ Am Kakkada Daadamzhigēl taa kē Fir'auna, “Nangkadalnēg kē tlākēs mbakyarvad ēn marda kē ndzēdar tēdvad kēgha, dla6a tagvēda daagar ma duuni badēmma.”

¹⁸ Tēdvad kwah wa marēg Daadamazhigēl kē zhuwadaalaan kē daddakwa naag nē iin mararda kē zhuwadaalēra, dla6a faraa kē dēkdēka ghēr kē daddakwa naag nē iin faraa kē dēkdēka ghēra.

Badzēga ērvidmahudā Daadamazhigēla ard zhuwadaalaana

¹⁹ Pallēraru da taguwatag taakiya, “Akwama bandkwah tsa, aujilbēg kaci kē Daadamazhigēl gwaastaan zhara kēmiyam dē haipi? War wa da lēwalēg kē haiya dēgiti naag Daadamazhigēli?”

²⁰ Kəgh uuda, agha war nənng agha da ɓala aga-jaw də Daadamazhigəli? Dəgiti ndəravana, tagar-datag kə daddakwa ndərgandərəg taakiya, “Agha ndərkwi kiyavau əndkwana?”

²¹ Abi dadda ndəra shak ɓagaan nə iin kə tlər də luu bandkwa naag nə iin kə ɓagaana. ɓagaɓag nə iin kə tlər də ɗakwarga luu palla ndəra kə kwatlərən kə shak mbakyarvad tlər kwa ndannga, kyalmaahan dlaɓa mbakyarvad tlər kwa maay ndanng biya.

²² Bandkwah tləra Daadamazhigəla. Nahanahəg mardan kə badzəga ərvidmahudaana, dlaɓa mardan kə ndzəɗaan ba tə ɓalaɓala. Faafəg Daadamazhigəl kə ərvidmahud ba vaivai ɓəstərɓəshig kə lii maa dlayatər badzəga ərvidmahudaana, lii fatəra Daadamazhigəl kiyava ghyəhga.

²³ Bandkwah dlaɓ wa naha nə iin martərdan kə ɗyakəra ndanngəran kə lii maratərda nə iin kə zhuwadaala, kwa ɓadlatərna nə iin ba zunngw kiyava ndanngəraana.

²⁴ Baz kəmiyama, kəmiyamən ɗahakiyamət Daadamazhigələna, Yahudah kalti biya, baz lii ar Yahudah biya.

²⁵ Bandkwa tagavda ma kakkada Huzaaya taakiya,

“Lii ar uudahar biya,
ən da ɗəhtərdahəg də ‘Uudahara’.

Dlaɓa lii ndza waiyantərət bi nai biya,
ən da ɗəhtərdahəg də lii, ‘Ən waitər naiya.’ ”

²⁶ Dlaɓa,

ba kalkala vakavaki tagavtəra taakiya, ‘Am uuda-
har bi na,’ da ɗahəvtər vakwah taakiya, ‘Ar
zarha Daadamazhigəl də Shifəga.’ ”

²⁷ Tuwatuug tlayanng Ishaya kwakyardvad
Isra'ila taakiya,

“Aanji ar ba ɗyak nə uudaha Isra'ila,
ɗyakəraatər band səghəl ma zaagha,
bakəvakwaha təmgatər ba ənkykwah
wa da katəvtərkətəga.

²⁸ Adaba da təgaan Yaazhigəl kə shariyan ma duuni
badəmma,
ba kwal badza sarta.”

²⁹ Bandkwa tagaa tlayanng Ishaya kə tlayan-
ngəraan ba wur taakiya,

“Maa ndza maay kwakyarvad Yaazhigəla yaa
Tlaamazhigəlah wa
ɗuwakiyamnaa hulf biya,
maa niyamalnəg band Sodoma,
maa nakiyamdnəg nə uud band Gomora.”

Maira fadəghəra Isra'ila

³⁰ Au kaci wa kiyam da tag nə miyami? Lii
ar Yahudah biya, kwa ghularva bi kə gata
ndzəgana kalkal təvuukwa Daadamazhigəl biya,
tlarkənatləga. Ndzəgana kalkalən tlarkəna nə
iitərna, hulfə kwa tləvkəna tədvdad fadəghəra.

³¹ Amma Isra'ilahi ghularvaghuləg kə gata
ɗuula ndzəgan kalkal təvuukwa Daadamazhigəl
tədvdad gata Adzahadzaha Muusa, tlarkəna biya.

³² Aujiibəg əndkwahi? Adaba gatar tə ɗuula
fadəghər biya, gatar tə ɗuula 6a tləra. Kaa mbədəg

kə iitər tə duul da, “Akurən kwa fəgaraa uud kə mbədəga.”

³³ Bandkwa vindavindan ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya,

“Wan fəgaan kə akur ma Sihiyona,
akura tərda uud tə duula,
akura kwa fəgaraa uudah kə mbədəga.
Badəm daddakwa fədghərətfəg tə iina,
da maay tsəvar zhəru biya.”

10

¹ Zaraabahara, dəgiti ma naag nə ərvīdmahudara, maa tləkənana yaa Isra'ilah kə katəga. Iin dzugwazhiglar vak Daadamazhigəl mbakyarvad iitəra.

² Ən tagkurdatag taakiya ar nagaan kə 6a kwatənahər kə Daadamazhigəla, amma kwa nə iin kə dəgit ar 6ag ba kwal sərgasərgatəra.

³ Sərarə bi tsaw kə jiira Daadamazhigəl biya, dla6a ar 6a kəlaa ndzədaatər kə gata duulatəri tlərn kiyava ndzəga kalkal təvuukwa Daadamazhigəla, mbakyarvad kwana, fardəm bi kə ghəraatər kə gata ndzəgan kalakal təvuukwa Daadamazhigəl biya.

⁴ Kəristi ghaala Adzahadzaha Muusa, adabad kwaha, badəm daddakwa fədəghərətfəg tə iina, da tləkənatləg kə ndzəgan kalkal təvuukwa Daadamazhigəla.

Katəg dəga uudah badəmma

⁵ Vindavindəg Muus təghər kə ndzəgan kalkal kwa tləvkəna tədvdad gata Adzahadzah taakiya,

“Badēm daddakwa gata dūula Adzahadzaha, da tləkənatlэг kə shifэг tədvaд iina.”

⁶ Wai nə dэгiti tagaa Kakkada Daadamzhigəl tэгhər kə ndzəgan kalkal kwa tləvkəna tədvaд fadəghəra, “Tag bi ma ərvidmahudagh, taaki, ‘War wa dэгətdэг damma ghərazhigəli?’ ” Da sədi kə Kəristi.

⁷ “Nii agha tagan ha taaki, ‘War wa da daay damma fai vaka ndzəgana lii əmtsəəmtsani?’ ” Mbakyarvad ciyant kə Kəristi ma gətlahi.

⁸ Dэгiti tag Kakkada Daadamazhigəl iin taakiya, “Əlbəga Daadamazhigəl ba hərz də kəgha, bamma ghaiyagha, dlaḅa bamma ərvidmahudagha.” Əlbəgiin tэгhər kə əlbəga fadəghər kwa kəm tag nəmnd kə əlbəg maraw tэгhəra.

⁹ Akwama taghatag ba də ghaiyagh taakiya Yesu Yaazhigəl nə iina, dlaḅa fədəghərətfэг ma ərvidmahudagh taakiya ciighantciig Daadamazhigəl ma gətlahha, da katakkatэг nə uuda.

¹⁰ Adaba fəvdəghərət ma ərvidmahud kə tləkəna ndzəgan kwal haip təvuukwa Daadamazhigəla, dlaḅa tagav ba də ghai pəlaw agha tləkəntlэг kə Katəga.

¹¹ Bandkwa vindava ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya,

“Badēm daddakwa fadəghərətfэг tə iina,
da tsəvara bi zhəru biya.”

¹² Adaba maay gərgər ma taataka Yahudaha ard lii ar Yahudah biya, ba Yaazhigələn pallna iin Yaazhigəla aanji wara, iin dlaḅ wa vəla bark ba dʻyak kə lii dāha dāagaan badəmma.

13 Bandkwa vindava ma Kakkada Daadamzhigël taakiya, “Badëm daddakwa dāha dāaga Yaazhigēla, da tləkənatlög kə katəga.”

14 Ar da daag ndandar kaci kə daddakwa fardəghərət bi tē iin biyi? Ar da fadəghər ndandar kaci tē daddakwa taparna bi kə cinnga əlbəg təghər kə iin biyi? Ar da cinnga ndandar dlaḡ akwama maay daddakwa da tagtər əlbəg maraw biyi?

15 Ar da tag ndandar kaci lii taa əlbəg maraw kə əlbəg maraw akwama ḡəlvatərət bi da tagaan biyi? Bandkwa vindava taakiya, “Dəga jappər nə lii sarda əlbəga Daddamazhigël marawa.

16 Dəm bi nə Isra'ilahi haiyaranthaig də əlbəg marawən biya. Bandkwa tagaa nə tlayang Ishaya taakiya, “Yaazhigēla, war wa fadəghərətfəg tē əlbəgən cinnga nə iin vakamnd nii?

17 Mbakyarvad kwaha, fadəghər sagaw tədvaḡ cinnga əlbəg marawa, dlaḡa əlbəg maraw sagaw tədvaḡ cinnga əlbəga Kərīsti.

18 Ən də ndavəg naiya, “Bak jiijiir tsa cinngara biya?” Cinngaracinnga. Adaba vindavavindəg ma Kakkada Daadamazhigël taakiya, “Cinngalcinng nə ghaiyatər aanji ta kwar ma duuni badəmma, dlaḡa əlbəgahaatər dal da tē ghaala duuniya.”

19 Ən gwiya ndavəga. “Aitsa, nəgharaaka bi nə yaa Isra'ilah biya?.” Ngwatərangw Muus ba zun-gw taakiya, am Daadamazhigēla, “Ən da fəkurafəg kə shilga dlamaakəlaaw kwar jibah biya, ən da fəkurafəg kə nguḡḡa ərvīdmahud də jibah kwar nəghəgaaka bi kə dəgitah biya.”

20 Təhala kwaha, shughanashuug nə Ishaya kə gyi baz taakiya, am Daadamazhigēla, “Lii gatarkwa biya, iitər wa tlarkwiitləga. Lii

ndavarkwa biya, marandamaræg kə ghərar vakatəraa”

²¹ Gwiya tagaatag Daadamazhigəl təghər kə yaa Isra'ilah taakiya, “Ba kəlaa hənga ba vələvəlan nə dəvvar təghər kə uudahi ar fəgaara bi kə uudah biya, ard lii maay cinnga əlbəga uud biya.”

11

Duwatərəs bi Daadamazhigəl kə Isra'ilah ba linglinng biya

¹ Mənnng ndavəgara, aici tsa, fiyatərdafigi kaci Daadamazhigəl kə uudahaana? Maaya! Əndkwah biya! Ba kai də ghərar ndakwani ən uuda yaa Isra'ila, kwa sal ma hulfa Ibrahim, dlaəa ma kudiga Benyamin.

² Fiyatərda bi Daadamazhigəl kə uudahaan kwa dzərghaaka nə iin bamma zunngwər biya. Am sərgasəræg kə dəgiti tagaa Kakkada Daadamazhigəl təghər kə Iliya, kwa lanngada tuugaan da vak Daadamazhigəl təghər kə Isra'ilah taakiya,

³ “Yaazhigəla, ciəaraciəəg kə tlayanngahagha, dlaəa dlagarnadlag kə alagahagha. Ba kai pall wa təmgatəmgə, ar gata duula tsa kaiya.”

⁴ Ngughara ndandar Daadamazhigəl kə iini? Ngughara taakiya, “Fanafəg kə uudah alfu uudif kə ghərar lii kəlara bi kə ghunj kə əagarnəs kwatənəh kə ghəl kwa dəhav də Ba'al biya.”

⁵ Bandkwah dlaə ma ndzəgana haniina. Mənnng kyalma uudaha Isra'ila kwa dzərghaaka Daadamazhigəl tədvad hərərraana.

⁶ Kwan kə dzərgəna, dzərghaaka kwakyarvad hərərraan Daadamazhigəla, kwakyarvad tlərahi

ɓag nə uudah biya. Akwa maa maay əndkwah biya, ma nəgal bi hərəren kə hərəren biya.

⁷ Da ndandar ka ciya? Piletərvaapəlig kə yaa Isra'ila tləkəna dəgiti nahar nə iitəra. Lii dzəravaakan tlarkənətləga, təmgə uudahatsa dəkdek ghəraatəra.

⁸ Bandkwa vindavindan taakiya, “Vəlatərvələg Daadamazhigəl kə Shədkwa nəghəgaaka biya, ar də gyi ar nəghəga bi kə dəgit biya, ar də hyimiya ar cinnga bi kə dəgit biya. Kwan kə dəgita zaa ba vuuk ba gwaastaana.”

⁹ Tagaatag Dauda dlaɓ taakiya, “Aa nalnəg hwadagatər kə dləgəda ard patuma agya, kwa da sətərda tlatləba piina. Aa fətəraafəg kə mbədəg tə ɗuula, dlaɓa sətərda kə dlada.

¹⁰ Aa nalnəg gyiyahatər kəzətkəzət haik nəghganəghəg kə iitəra, dlaɓa agha dzalna kə kunngulahatər ba dəmma.”

Katavtərətkatəg lii ar Yahudah biya

¹¹ Gwaastaana ən də ndavəga. Tərdara ba yaa Isra'ila tə ɗuul tsa, gwiiyara bi ha kə ciiga? Maaya! Əndkwah biya! Mbakyarvad haipahatəra tlarkəntləg nə lii Yahudah bi kə katəga, kiyava fətəra shiləg kə yaa Isra'ila.

¹² Akwama haipi ɓagara nə iitər wa səgharda bark kə duuniya, dlaɓa akwama hətsəgalhətsəgaatər wa sətərdaa bark kə lii Yahudah biya, da tləkənatləg duuni kə bark ba vaivai ma sarta kwa gwiyarghəragwig nə Yahudah ba ɗyak kə ɓa dəgiti naag Daadamazhigəla.

¹³ Ən tagkur kəskuramən am Yahudahən biya. Aanji ba ən zərbəlga Yesu kə lii Yahudah biya, ən tsəgaan kə kusəgh də tlərara.

¹⁴ Tədvad 6a kwana, manaa naagaan taakiya ən fətəra kə zaraabahar Isra'ilah kə shilga, kiyava katvant kyalmatəra.

¹⁵ Akwama kwa fiyatərda Daadamazhigələn wa sadaa dūula 6adla ndzəgan ma taataka Daadamazhigəl ard duuniya, ma sartən da dləghvtər nə iitərna, abi da saa də tləkəna shifəg nə wan kə lii ruwararug wan biya?

¹⁶ Akwama vəlavarvələg hutsəga burudiya zunngw kə Daadamazhigəla, badəm təmgə burudiyin ndakwi ba cacuwanacacuwana. Akwama cacuwanacacuwana tlaliya uufa, badəm dəvahaan ba cacuwanacacuwana.

¹⁷ Akwama kalavdakələg kyalma dəvvaha uufa zaituna hənnyaha, kələvdaa dəvva uufa zaituna təghal matləvtərət əmtəd də dəga hənnyaha. Kuramən am Yahudahən biya, am band dəvva uufa zaituna təghalən nə uurama, kuram wa matlakurət nə uud də dəga hənnyaha, kwa iitər Yahudaha, kwam tlamkəna nə uuram kə jidəg tədvad tlaliya uufa hənnyaha.

¹⁸ Mbakyarvad kwaha, tsam bi kə kusəgha taakiya jamujig nə uuram kə kyaləma dəvvaha uufən kalavdanən biya. Akwama am tsa kusəgha, am dzamnan taakiya uufən bi wa tsaghər tə kuram biya, bamma kuram wa tsaghər tə ndatsa uufina.

¹⁹ Agha tagdatag taakiya, kalavəda mbakyarvad ən tləkəna kə dūul matləkut nə uud də ndatsa uufina.”

²⁰ Ba kə jiiira! Mbakyarvad maira fadəghər wa kalavəda nə iitər tə ndatsa uufiina, kəgh dlaḅa təd vad fadəghər wa tləghkəna nənnəg kə duula matlav də ndatsa uufiina. Adabad kwaha tsəbi kə kusəgh biya, dlakulva kwaha, gədzəga.

²¹ Zhuwatərdaala bi tsaw Daadamazhigəl kə dəvaha uufən kwa iitər dəvaha ndatsa uufin biya, kəgh ndakwani da zhukadaala biya.

²² Kiyam nəghəganəghəg kə kalaliya Daadamazhigəl ard dladaana. Maratərdamarəg kə dlada nəghəgaraa gyi kə lii mbədara tə duula, marakadamarəg kə hərərran kəskəgha, akwama agha za vuuk də ndzəga ma hərərraana, dlaḅa akwama agha maay za vuuk ndəkwah biya, kəgh ndakwani da kəlakkeləg nə uud dagal tə ndatsa uufiina.

²³ Akwama gwiya bi zaa vuuk nə uudaha Isra'ila də ndzəgana maira fadəghər biya, da matləvtəmatləg ba tə ndatsa uufiina, adaba gwiya ḅagaḅag Daadamazhigəl gwitərdaan da tə ndatsa uufiina.

²⁴ Kuramən am Yahudahən biya, am band hulfa uufa zaitun kwa kəlavdaa ma təghala, təhala kwa kəlavəda nə iina, matləvtərət də uufa zaituna hənnyaha. Kwa ḅagava nə iin əndkwaha gatav bi kalkala matla dəvva uuf tə uuf biya. Yaa Isra'ila tsaw nə uufa zaituna hənnyaha, ba tsaftsaf vak Daadamazhigəl gwiya fahət kə dəvva uufən kwa kalavədan tə ndatsa uufatəra.

*Zhuwadaala Daadamazhigəl təghər kə uudah
baḍəmma*

²⁵ Zaraabahara, ən naagaan am səra kə jiira dəginən shiḅashiḅanənna, tədām bi kə fəḍyavəgha

taakiya am dē dabari biya. Adaba dēkdēka ghērēn dzēghaar ma kyalma yaa Isra'ila, bamma da righētrighēg dyakēra lii ar Yahudahēn bi vak Daadamazhiel lakwti da wurēvtērwurēg dēkdēka ghēraatēra.

²⁶ Da katav ēndkwah yaa Isra'ila badēmma. Bandkwa vindava taakiya, “Da sagal ma Sihiyon Dadda Katēga. Da hēvdan kēlaadēr sagal ma kudiga Yakuba.

²⁷ Kwannēn langiyar ēmtad dē iitēra, ma sarta kwan da kēstēraara nai kē haipahaatēra.”

²⁸ Adaba larwalēg Yahudah kē dlēgha ēlbēg marawēna, kaa ēa tlēghum kē iitēr dē Daadamazhigēla. Kwanēnna dzēghar kwakyarvad mēlkuru kēskuramēn am Yahudahēn biya. Tēdvad kēsgi kēsatēraaka nē iina, waitērwaig Daadamazhigēl ma barka daadiija daadijahaatēra.

²⁹ Adaba gyanaha Daadamazhigēl ard dāhgaana, dēgitahi da gwiig Daadamazhigēl kē ghai tēghēr biya.

³⁰ Kuramēn am Yahudahēn biya ndza famaara bi kē Daadamazhigēl wur biya, zhuwakurdaalazhuug nē uud ndakwan kwakyarvad larēwalēg Yahuhah kē fēgaara Daadamazhigēla.

³¹ Bandkwah dlaē Yahudaha, naralnēg kē lii maay fēgaara kē Daadamazhigēl biya. Kwanna mbakyarvad ar tlēkēna kē zhuwadaal tēdvad zhuwadaala Daadmazhigēl ēagakura nē iina.

³² Adaba natērdalnēg Daadamazhigēl kē uudah badēm damma ēeva maira fēgaarafēg biya. Bagaa kwakyarvad martēda kē zhuwadaal badēmma.

Galæg kə Daadamazhigəla

³³ Bak kə jiijiira maay ghaala tladda dabariya Daadamazhigəl ard sərgasərgaan biya! Tladdəra sərgasərgaan maay ghaalaan biya, shariyahi bag nə iin həgga bi shigaan biya, dəgitahi bag nə iin juujig kə sərgasərga uuda!

³⁴ War wa tapəghanatapəg kə sərga dzamaghəra Yaazhigəli? War wa tapəghanatapəg kə nəg kə tsaghwa sawariya nii?

³⁵ “War wa tapəghana vələga dəgit kə Daadamazhigəl kwa da nəg kə barari kə Daadamazhigəl gwiyardani?”

³⁶ Adaba iin wa vərđya dəgitah badəmma, dlaḅa badəm dəgitah bagaa ba nə iin kiyavaana. Ndanngər kə Daadamazhigəl ba tanngw damma zərazəra! Andz bandkwaha.

12

Kyuulæg kwa də shifəga

¹ Adabad kwaha, ən ghala kuram zaraabaha, mbakyarvad dyakəra zhuwadaaləraan kə Daadamazhigəla, vələmavələg kə ghəraru kə ḅaa kyuləga kwa də shiifəga, dlaḅa cacuwanacacuwan kwa da caug Daadamazhigəla. Kwan kalkala ḁuuli am da ḅagar nə uuram kə kwatənəhər kə Daadamazhigəla.

² Haiyamant bi kəsuu hulfa ndzəgana duuni kə hənkaləru biya, aa mbəḁnambəḁḁəg Daadamazhigəl kə hənkaləru kiyava gwiyaḅ kə ndzəganaruwa. Təḁvad kwan wam da sərgaaka nə uuram kə dəgiti naag Daadamazhigəla, dəgit marawa, dəga dləghəg vak Daadamazhigəla, dlaḅa dəgiti kalkala.

³ Tədvað herərrən vəlghwa Daadamazhigələna, ən bəlgara bələg kə magi aanji kwar kə pallaru taakiya, aa faara bi nə uudan kə ghəraan juu kə dəgiti tlatləg nə iin biya. Dlakuwakwaha aa fafəg nə uudan kə hənkal tə dəuuli vazəg nə iin kə ndzəganaana, aa ndzanzdəg ba tə kalkala fadəghəri kwa vəlghar Daadamazhigəla.

⁴ Kiyam də uuḍiyah ba dʸyak tə vəgh palla, dlaḅa badəm nə uuḍiyahaana, ar ba də tlərahaatər shahshaha.

⁵ Kəmiyam ndakwi bandkwaha, kiyam ba dʸyakka, niyamalnəg kə vəgh pall ma Kəristi, aanji kwar kə uḅi ba də tləran bandkwa ḅag kyalma uḅiyah badəmma.

⁶ Kiyam mənng tsaw də vəlga dəgita shahshah kalkala kwa vəlakiyam Daadamazhigəl tədvad herərrana, ḅagiyamḅag kə tlər dəvakaiya. Akwama dəga taa tlayanngər wa vəlakak nə uuda, tag kə tlayanngəragh kalkala fadəghəragha.

⁷ Akwama vəlga ḅa kwatənaha, ḅag kə kwatənahəra. Akwama dəga tsaga dəgita, tsaga.

⁸ Akwama dəga fəgaraa ndzəd kə uuda, a farnaa kə ndzəda. Akwama dəga məlga, agha məlaruwa. Akwama dəga kwarəg nə iina, aa kwarəg ba tə dəuula jiira. Akwama dəga ḅaa zhuwadaala, ḅag bad huḍ palla.

ḅagamḅag kə waiyava

⁹ Aa nalnəg waiyavaru ba kə dəga jiijiira. Duwamarsduug kə dəga kələadər badəmma, hakyamvəthakyig tə dəga jiijiira.

10 Waiyamwaig kə uudah də waiyava zaraabaha, famaarafəg kə zəraabaharu təghər kə ghəraruwa.

11 Haiyamant bi kə ndzəgana mandəlghər biya, famfəg kə ndzəd ma ərvīdmahudaru am ɓagar kwatənahər kə Daadamazhigəla.

12 Dlaiyamdlaig ma ndzəgana fantaararuwa, am fəgaan kə ərvīdmahud ma həɓa dlada, ndzamandzəg də fadəghər ma dzugwazhigəlaruwa.

13 Tagwamtagw kə dəgiti am dəvakai nə uu-ram də uudaha Daadamazhigəl kwa gulagula ndzədaatəra, dləghamdləghəg kə ghulabah ba də dəvvaa buwa.

14 Famtəraafəg kə bark kə lii vəlkur dlada. famtəraafəg kə barka, tɫafamtər biya.

15 Dlaiyamdlaig də lii dlaiga, dzugwamdzugw kə daddakwa tagvar dzugwagha.

16 Ndzamandzəg ba lassan də zaraabaha. Tədam bi kə fədyavəgh biya, vaiyamvaig kə tsaghwah də lii maay puutatər biya. Kəsamant bi kə ghəraru taaki jamujig kə kyalma uudah də dɣamɣyamər biya.

17 Pəlam bi kə tləra kəlaadər də kəlaadər biya. Famfəg kə hyimi kə ɓa dəgiti maraw aanji da nəghəga ba war da tagaan taakiya ba kalkala.

18 Bagambag kəlaa ndzədaruwa, akwama ma ɓagaɓag ndzamandzəg ba lassan aanji də wara.

19 Pəlambi kə dəgiti ɓagkur nə uud zaraabaha biya, duwamarnaduug ba kə Daadamazhigəla, iin wa da pəlkurpələg də badzəga ərvīdmahudaana. Adaba vindavindan ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Tə kai pəlgaana, ba kai wada pələgaan awaram Yaazhigəla.

20 Gwiya tagaatag Kakkada Daadamazhigəl taakiya,

“Akwama njikən wai kə tləghumagha,
vəlarvələg kə dæg zəga.

Akwama njikən nə andəla,
agha garu kə yuwa həbəga.

Tədvad kwan wa gha dzaagar nənng kə hyiia kaar
da tə ghəraana.”

21 Bəlamarna bi kəlaadər zuu kə fiir təghər
kəskuram biya, dlakulvakwaha zamzəg kə fiir
təghər kə kəlaadər tədvad 6a tləri kalkala.

13

Famaarafəg kə tləvuukwaha gumnatiya

1 Barari aanji ma ba war faara kə tləvuukwaha
gumnatiya, adaba maay watlən kə ndzəda
kwarəg biya bamma vak Daadamazhigəla. Dləba
badəm lii də ndzəda kwarəgən kiyam dəvakai nə
miyamna, fatəra ba Daadamazhigəla.

2 Mbakyarvad kwaha, badəm daddakwa
lawaləg kə fəgaara kə tləvuukwaha gumnatiya,
fəghaara bi kə dəgiti faa Daadamazhigəl biya.
Lii larwaləg kə 6a kwaha ar səgarda shari kə
ghəraatəra.

3 Adaba dəga gədzəg bi nə tləvuukwaha gumnati
kə uudahi 6a dəgiti kalkal biya, bamma uudahi ar
6a dəgitahi gwada. Agha naagaan agha taguvan
də gəzda uudi də ndzəda kwarəga? Aiciya, 6ag kə
dəgiti kalkalaana, da galakgaləg nə iina,

4 adaba dadda 6a tləra Daadamazhigəl nə iin
kwakyarvad tsəka kə puutagha. Akwama agha

dadda 6a kēlaadēra, agha gēdzēgaana, mbakyarvad hēkyig gyagyan bi nē dadda kwarēg kē katsakar biya. Dadda 6a tlēra Daadamazhigēl nē iina, dla6a tēdvad iin wa da marēg Daadamazhigēl kē badzēg ērvidmahudā kiyava vēlgar dlād kē dadda kēlaadēra.

⁵ Mbakyarvad kwaha, barari kēskuram fēgaara kē tlēvuukwaha gumnatiya. Kwakyarvad am ngēdlarwa kē badzēga ērvidamahud vakaatēr kalti biya, amma kwakyarvad dzamaghēraru aa ndzanzēg ba kalkala.

⁶ Iin wa nē iin am dīig nē uuram kē hadamēna, adaba tlēvuukwaha gumnati ar 6a tlēra Daadamazhigēl nē iitēra, kwar kēsa sartaatēr badēm kwakyarvad 6a tlēra kwarēga.

⁷ Diyamtēradīig kē dēgiti ar gatkur nē iitēr tēvakai badēmma. Akwama hadama ghērararu war gatkur nē iitēra, am dīitērana, akwama hadama kadlanga-haruwa, am dīitērana. Gēdzamgēdzēg kē daddakwa tlaltlēg kē gēdzava, dla6a am faaran kē daddakwa tlaltlēg kē fēgaarafēga.

Waiyava zaraabaha

⁸ Hēkyam bi aanji dlaiyawar biya, bamma dlaiya kwa nalnēg kē barari kēskuram kē 6agaana, iin, nē dēga waiyava zaraabaha, adaba daddakwa waiya zēraabana righantrighēg kē adzahadzaha Muusa.

⁹ kwanahaan kē adzahadzaha, kwa taaki, “Bag bi kē gwaragwar biya, tsēbi kē shifēg biya, 6ag bi kē gēl biya, kēm bi kē dēga uud biya,” ard kyalma adzahadzah badēm kwa dēvakai nē uuda, dzahavaadzahēg badēm tē adzahadzahēn

kwa taakiya, “Waig kə tləgharawakyaghagh band ghəragha.”

¹⁰ Akwama agha waigaan kə tləgharawakyaghagh, agha tapna bi kə ɓagar dɛga kəlaadər biya. Mbakyarvad kwaha, waiyava, iin nə righa adzahadzaha.

¹¹ Bagamɓag kwana, adaba nəghamaakanəghəg kə hulfa zamanən kwa kiyam mavakai nə miyamna. Bagaabag sarta kwam da ciig nə uuram ma haara, adaba ndakwan hərzəthəzəg sarti da katəkiyam nə uuda, təghər kə sarti fiyamdəghərət nə miyam ba zunngwa.

¹² Hərz nə kəs kə wurəga, dlaɓa dəmdəg ca-gaa. Mbakyarvad kwaha duuyamarsduug kə tləra gurtla, kiyam tsəguv kadlana ghwaava miyam kwa dɛga paraka.

¹³ Ndzəyamandzəg ba maraw kalkal də ndzəgana paraka, ba kwal ɓa hwaɗaga za dɛgitaha, həɓa kya dyakdyaka, ard gwaragwara, ard gata cinnga əmtakər kwa dɛga tsa zhəruwa, ard uushava, dlaɓa ard shilga.

¹⁴ Dlakulvakwaha, kəsamkəsəg kə ndzəgana Yaazhigəl Yesu Kəristi, haiyamant bi dlaɓ kəsə nə ndzəgana uudər kə hənkalaru kwa da lankur dama kəma dɛga kəlaadər biya.

14

Tar bi kə shari kə zəraabagh biya

¹ Dləghamdłəghəg kə daddakwa təhwal bi fadəghəraan biya, famaraa bi kə haip akwama shah dɛgiti naag nə iin də dɛgaru biya,

² Mønng nə wan kə uuda haigharanthaig fadəghəraan kə za aanji hulfa kwar kə dəgiti naagant wayaana, mənng wan dlaḅ hətsahətsan fadəghəraana, za ba kadlanga guh kaltiya.

³ Daddakwa za dəgitahi naagant waiyaan badəmma, aa nen bi kə daddakwa maay za aanji hulfa kwar kə dəgzəgən biya. Dlaḅa daddakwa maay za aanji hulfa kwar kə dəgzəgən biya, aa tar bi kə shari kə daddakwa za aanji hulfa kwar kə dəgzəgən biya, adaba haiyatəranthaig Daadamazhigəl badəmma.

⁴ Agha war nənng agha da təgar shari kə kwatənaha uudani? Aanji ḡagaabag kwatənahən kə tlər marawa, aanji ḡagaa biya, ba dəgan wah kə dadḁa hənyahəna. Bak jiijiira da fəvarnaafəg ndzəḁa, adaba Yaazhigəl wa da məlgarumələg ghacan zuu kə fiira.

⁵ Mønng nə uudi fəgaarafəg kə faci pall təghər kə kyalma faciyaha, Vak kwana badəm həngah ba kalkala. Ma ba wara aa ndzandzəg ba tə dəgiti aa nəghəgaaka nə iin ma ərvidməhudaana.

⁶ Badəm daddakwa fəgaara faci palla, ḡag mbakyarvad faara kə Yaazhigəla. Badəm daddakwa za aanji hulfa kwar kə dəgzəga, zəg mbakyarvad fəvaara Yaazhigəla, adaba tagartag nə iin kə uus kə Daadamazhigəl kwakyarvad dəgzəgina. Badəm daddakwa maay za kyalma dəgzəgah biya, iin ndakwani duugant mbakyarvad fəvaara Yaazhigəla, adaba iin ndakwani tagar uus kə Daadamazhigəla.

⁷ Maay wa ndzəga də shifəg kwakyarvad ghəraan biya, dlaḅa maay wa əmtsəg kwakyarvad məlgaru

kə ghəraan biya.

⁸ Akwama kiyam ndzəgan də shifəga, kiyam ndzəgan mbakyarvad Yaazhigəla, dlaḅa akwama kiyam əmtsəga, kiyam əmtsəg mbakyarvad Yaazhigəla. Adabad kwaha, aanji kiyam də shifəga bi kiyam ətsamtsana, kiyam ba dəga Yaazhigəla.

⁹ Adaba əmtsaaəmtsəg Kəristi dlaḅa ciyitciig də shifəg mbakyarvad nal kə Yaazhigəl kə lii əmtsamtsan ard lii də shifəga.

¹⁰ Kəghəm, aujilbəg kəskəgh agha təgar shari kə zəraabaghi? Dlaḅa aujilbəg kəskəgh agha nena zəraabaghi? Baḁəmma miyama kiyam da ghacig tə vuukwa Daadamazhigəl kwa iin wa da təkiyam shariya.

¹¹ Adaba vindavindan ma Kakkadā Daadamazhigəl taakiya,

Am Yaazhigəla,

“Bak jiijiira,

kai tsaw Yaazhigəl də shifəga,
ma kwar kə uuda bamma kəlaakələg kə ghunj
təvuukwara,
ma kwar kə aryah da tagaan taaki ən
Daadamazhigəla.”

¹² Aiciya, ma kwar kə palla miyam da tagaan kə dəgiti ḁagaa nə iin təvuukwa Daadamazhigəla.

Faraa bi kə mbəḁəg zəraabagh biya

¹³ Mbakyarvad kwaha, təyamar bi kə shari kə zaraabah biya. Dlakuḁwakwaha, ma ba war aa fəḁəm bi ma ərvidmahuḁaan nal kə ḁuula mbəḁa zəraabaan damma haip biya.

¹⁴ Ən sərgasərəg naiya, dlaḅa fandghərətḁəg ma Yaazhigəl Yesu taakiya, maay dəgzəgi kwadlamb

kataghëraan biya. Akwama kësghantkësæg nê uu-dan ma ghëraan taakiya mënneg dëgzëg kwad-lamba, aiciya, kwah kê dëgzëg kwadlamb ba vakaana.

¹⁵ Akwama dëgiti agha zëg nënneg wa da sëgardaa dlad kê zëraabagha, ndzëgana waiyav bi wagha ëag nënneg dê iin biya. Aa nal bi nê dëgiti agha zëg nënneg kê ðuula badza zëraabagh kwa ëmtsaa Këristi mbakyarvad iin biya.

¹⁶ Adabad kwaha, dëgiti maraw vakagh aa nal bi kê dëga këlaadër vak kyalmah biya.

¹⁷ Adaba tlëskësëra Daadamazhigël ëlbëg tëghër kê zëgaana ard hëbëgaan biya, amma ëlbëg tëghër kê jiira, gabërërä, ard dlaig ma Shëdkwa Daadamazhigëla.

¹⁸ Badëm daddakwa ëagar kwatënah kê Këristi tädvad kwan kê ðuula, iin wa cinng Daadamazhigël kê ëmtakëraana, dlaëa da haiganthaig nê uudah kê iina.

¹⁹ Mbakyarvad kwaha, ëagiyamëag këlää ndzëda miyam kiyava ëa dëgiti kwa da saa dê gabërërä ard fëgarää ndzëd kê zaraabaha.

²⁰ Badzamda bi kê tlëra Daadamazhigël mbak-yarvad dëgzëg biya. Bak jiijiira aanji hulfa kwar kê dëgzëg ba cacuwa, dëgiti ghwada, iin za dëgiti da fëgarää mbëdëg kê uuda.

²¹ Bagabag kê maraw zëbi kê tluw biya, bi hëëa yuwa inabi biya, bi ëa aanji hulfa kwar kê dëgiti da fëgara mbëdëg kê zëraabagh biya.

²² Badëm dëgiti aa haigant ghëragh tëghër kê kwanahaana, aa ndzandzëg bamma taatakagh dê Daadamazhigëla. Dê bark nê uudi ghazëghana bi

kə ghəraan təghər kə dægiti vazəg nə iin ba kalkala vakaana.

²³ Daddakwa 6a ndawndaw təghər kə dægiti zəg nə iina, səgarda shariya Daadamazhigəl kə ghəraan akwama zuuzəga, kwakyarvad aa zəg də fadəghər biya. Adaba badəm dægiti səga tədvdad fadəghər biya, haip nə iina.

15

Bag kə dægiti da məlgaru kə zəraabagha,

¹ Kəmiyamən kiyam də ndzəd ma fadəghərna, 6aga6ag kə marawər kiyam məltəru kə lii təhwalar bi ma fadəghər biya. Bagiyam bi kə dəga naa ghər biya.

² Aanji kwar ma kəmiyam aa 6ag kə dægiti da fəgaraa cinnga əmtakər kə zəraabaan mbakyarvad məlaruwa, dla6a farna kə fadəghəraana.

³ Adaba aanji Kəristi ndakwani 6agaa bi kə dəga naa ghər biya. Bandkwa vindava ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Daavən dahakav kyalmahən səghaasəg da tə kaiya.”

⁴ Adaba badəm dægiti vindava wur ma Kakkada Daadamazhigəla, vindava kwakyarvad tsagkiyamu nə uud kə dægita, kiyava ndzəgan kəskəmiyam də fantaar tədvdad bəshgaan ard fa ndzəd kwa tagakiyam Kakkada Daadamazhigəla.

⁵ Ən ghala Daadamazhigəl kwa vəlgar bəshgaan ard fəgaraa ndzəd kə uudaha, maa vəkur ərvidmahuda ndzəgan ba lassan aanji də war bandkwa 6aga Kəristi Yesu.

⁶ Tədvdad kwah wam da ndzəgan nə uuram də ghai palla, ard dzamaghər palla, am gala

Daadamazhigēla ard Daada Yaazhigēlamiyam Yesu Kēristi.

⁷ Dlēghamdlēghēg kē zaraabah dē dēvva bu bandkwa dlēghakura Kēristi ba dē dēvva bu kiyava saa dē galēg kē Daadamazhigēla.

⁸ Ən tagkurtag taakiya, kwa nal Kēristi kē kwatēnah kē Yahudahna, nal kwakyarvad marda kē jiira əlbēga Daadamazhigēla, dlaḅa fēvdēghērēt tē langyi kwa tēghara nē iin kē daadija daadija-haatēra,

⁹ adaba kiyava fēgaarafēg kē lii ar Yahudahən bi kē Daadamazhigēl mbakyarvad zhuwadalēraana. Bandkwa vindavindan taakiya, “Mbakyarvad kwana, Yaazhigēla, ən da galakgalēg ma lii ar Yahudah biya, ən da ḅēlgaan kē ənnḡsa galla ḁaagagha.”

¹⁰ Gwiya tagaatag Kakkāḁa Daadamazhigēl taakiya, “Kuramən Yahudahən biya, dlaiyamdlaiḡ əmtad dē uudaha Daadamazhigēla,”

¹¹ Gwiya tagavatag taakiya, “Galamgalēg kē Yaazhigēla, ḅadēmḡmaru Yahudahən biya, galamgalēg kē iina, uudaha duuni ḅadēmḡma.”

¹² Tagaatag nē Ishaya taakiya, “Mēnnḡ nē uud da sagal ma kuḁiḡa Yesse, da sagaw da kwara lii Yahudahən biya, ar da ndzēga ḅa dē fantaar tē iin lii Yahudahən biya.”

¹³ Ən ḡhala Daadamazhigēl kwa saa dē fantaar maa riḡhēkurēt dē panahnahər ard ḡabər ḅadēmḡma, ma sarta kwam fadēḡhər nē uuram tē iina, kiyava fēkurnaa nē uud kē fantaar ḅa vaivai tēdvad ndzēḁa Shēḁēkwa Daadamazhigēla.

Tlēra Bulus kē lii Yahudah biya

¹⁴ Zaraabahara, ba kai də ghərar haiyananthaig taakiya, kuram də ghəraru ndakwani am uudaha jiijiira, dlaḅa am sərgasərg kə dəgit ba vaivaiya, tlamaltləg kə tsəgaru dəgit kə ghəraruwa.

¹⁵ Bakəvakwaha, ma vindəgar sanalsəg nai da tə ḅalaḅal ba vaivai ən taa əlbəg təghər kə kyalma dəgitaḅ kiyava dzamkurnəsdzaməg kəskai kə əlbəgahaana. ʔaganaḅag nai kwan tədvaḅ hərərrən kwa vəlghwa Daadamazhigəla,

¹⁶ kwa nakwadal kai kə ḅa tləra Kəristi Yesu kə lii Yahudah biya. Ən ḅa tləra zhiilakəsuuf tədvaḅ taa əlbəg marawa Daadamazhigəl kə lii Yahudah biya, maraa vəlḅa kə ghəraatər kiyava dləghəgaan kə Daadamazhigəla, lii pəshavtəraaka tədvaḅ Shəḅkəwa Daadamazhigəla.

¹⁷ Mbakyarvad kwaha, ən tsəgatsəg kə kusəgh tə Kəristi Yesu təghər kə tləri ən ḅagar nai kə Daadamazhigəla.

¹⁸ Ən dzəgwant bi nai kə taa əlbəg təghər kə dəgiti tlərən biya, bamma dəgiti ḅagaa Kəristi tədvaḅ kaiya. Kwanən kə dəgit iin ḅuuli savtərdaa lii Yahudah bi da fəgaara kə Daadamazhigəl tədvaḅ əlbəgara ard tlərara,

¹⁹ tədvaḅ ndzəḅa dəga sərgah ard tləraha dəga jappəra, ḅadəm ba tədvaḅ ndzəḅa Shəḅəkwa Daadamazhigəl nə iina. Ciigət ma Wurshalima tsanarvaaratsəg ba kyud damma Ilirikum tagandatag kə əlbəg marawa Kəristi, ḅaganaḅag kə tlərahar ḅadəmma.

²⁰ Kəlaa hənnga, ən naa ba taa əlbəg maraw təghər kə Kəristi nai ḅadəm vakavaki sərra bi Kəristi biya, aḅaba aa da nal bi taakiya ən ndərəg tə ndatsa uudan shah biya.

²¹ Dlakulva kwaha, bandkwa vindava taakiya, “Lii tapavna bi tagəvtər nə əlbəgaan biya, ar da nəghəganəghəga, lii taparna bi kə cinnga əlbəg təghər kə iin biya, ar da nəghəgaakanəghəga.”

²² Tsakwava mbakyarvad kwan nə uud kə saha sagaw sa vakaruwa.

Badlavaḅadləg Bulus kə da nəgha Ruma

²³ Ndakwan ciya madlabi tsaw vakavaki ən da ḅag nai kə tlər ma lardahaan biya. Dlaḅa viya-maviig ən kəma dagaw da vakaru mbakyarvad ən nəghəkuraana,

²⁴ ḅadlanvaḅadləg da nəghəkuraanəghəg ndakwana. Ma sarta kwan da dagal nai damma haaya Sifen, ən da kyəha da tagkur uusa. Ma tə naagara, akwama cinnganucinng kə əmtakəra ndzəgan vakaru kə dəga sart həḁikəna, lakwti ən da zaa vuukw dagalar da vaakwah əmtad də məlgwadməlgaruwa.

²⁵ Ndakwan ciya, ən dagat damma Wurshalima kiyava lannga dəgiti dzahavant kə yaa dadda gatəg vakwaha.

²⁶ Yaa dadda gatəg kwa ma Makiduniya ard lii ma Akaaya cinngarucinng kə əmtakəra dzaha dəgitah kiyava talagah lii gatəg ma Wurshalima.

²⁷ Cinngarucinng kə əmtakəra dzaha kwanahaan kə dəgitaha, aanji maa ba dlaiyatər məltəruruməlga. Tlarkənatləg tsaw lii Yahudahən bi kə nuuba barka shəḁəkw vak Yahudaha, nalnəg band gəməw dlaḅ kə iitər ar məltəru kə Yahudah də barka duuni kwa da tsəg nə iitər kə puut də vakaiya.

²⁸ Akwama ghyenganaghyəng ɓa kwan kə tləra, ən fədəghərət dlaɓ taakiya, vələntərvələg kə dəgitahaan dzahavant mbakyarvad iitəra, kaa da viya ɗuula dagal kəskai damma Sifen, dlaɓa ən da tagkur kə uus tə ghərdəga dagala.

²⁹ Ən sərgasərəg taakiya akwaman da sagaw sa vakaruwa, ən da sagaw də barka Kəristi righarighana.

³⁰ Zaraabaha, ən ghala kuram mbakyarvad Yaazhigəlamiyam Yesu Kəristi ard waiyavən kwa ɓag nə iin tədvaɗ Shəɗkwa Daadamazhigəlna, ən ghala kurama, am məlwad də dzəgwazhigəl ma ɓagakəvar də tləra.

³¹ Dzugwamdzugw kə zhigəl maa tsuufəkut vak Yahudah lii larwa kə dləgha əlbəga miyama, dlaɓa maraa cawan lii gata Yaazhigəl ma Wurshalim kə dəgitahaan dzahavant vakara.

³² Akwama haighanthaig Daadamazhigəla, ən dagaw da vakaru ba də panaha ərvidmahuda, ən ɗiida kə kudəg əmtaɗ də kurama.

³³ Gabərɾa Daadamazhigəla aa dzandzəg təghər kəskuram baɗəmma. Aandz bandkwaha.

16

Taa uusa

¹ Ən markur dughwa baabamiyam Fibi, fandəghərətɸəg taakiya dughwa jiijiira, dlaɓa ɓa kwatənəhər ma cauc ma Kankiriya.

² Dləghamdləghəg kə dughwa baabamiyam ma ɗaaga Yaazhigəl ba kalkal bandkwa dləghav yaa dadɗa gatəga, vələmarvələg dlaɓ aanji hulfa kwar kə dəgiti naag nə iin vakaruwa, aɗaba iin də

ghëraan mëlgharumëlæg kə uudah ba dyaka, baz kai də ghëraa.

³ Tagamtərtag kə uus kə Biriskila ard Akila, tsaghwaha tlərar ma Kəristi Yesu.

⁴ Vəlaruvëlæg kə ghëraatər kə əmtsəg mbakyarvad kaiya. Kai pall bi wa dlaig biya, baz cauca lii Yahudahən bi badəmma.

⁵ Tagamtərtag kə uus kə yaa dadda gatəg kwa dzahav ma vəgyaatəra. Tagamartag kə uus kə Afanitus, tsaghwar ba vaivaiya, kwa nal kə dadda gata Kəristi ba zunngw ma haaya Asiya badəmma.

⁶ Tagamartag kə uus kə Maryam kwa tlakəntləg 6a tlər ba vaivai mbakyarvad kurama.

⁷ Tagamtərtag kə uus kə Andaronikus ard Yuniya, zaraabahar Yahudah band kaiya, lii diyavtərdəm damma guda bərfing əmtad də kaiya. Sərvətərsərəg nə iitər ba vaivai ma zarha 6əlga Yesu, dla6a dləghara nə iitər kə Kəristi təghər kəskaiya.

⁸ Tagamartag kə uus kə Amfiliyatus, tsaghwar ba vaivai ma Yaazhigəla.

⁹ Tagamartag kə uus kə Urbanus tsaghwa tləra miyam ma Kəristi, ard tsaghwar Sitakis.

¹⁰ Tagamartag kə uus kə Afalis kwa marada ghëraan taakiya dadda gata Kəristi nə iin ba vaivaiya. Tagamartag kə uus kə yahha Aristobulus.

¹¹ Tagamartag kə uus kə Hirudiyan kwa iin ndakwani zhiil Yahuda. Tagamtərtag kə uus kə yaa dadda gata Yaazhigəl ma vəgya Narkisus.

¹² Tagamtərtag kə uus kə Tirayifina ard Tirayifusa, kwan kə ənghwasah ar 6agar tlər ba vaivai kə Yaazhigəla. Tagamartag kə uus kə Farsis, kwanən

kə uus uuda yaa uuda, tlakəntləg 6a tlər ba vaivai mbakyarvad Yaazhigəla.

¹³ Tagamartag kə uus kə Rufus pall ma lii kəsghaaka Yaazhigəla. Am tagar dla6 kə uus kə babbaan kwa kəsakut band zəra hudaana.

¹⁴ Tagamtərtag kə uus kə Asinkiritus, ard Filigona, ard Hermes, ard Faturobas, ard Harmas ard zaraabah badəm kwa əmtad də iitəra.

¹⁵ Tagamtərtag kə uus kə Filologus, ard Yuliya ard Niriyus ard dughwa babaana, ard Olimfas ard yaa dadda gatəgi əmtad də iitəra.

¹⁶ Tagamtərtag kə uus kə zaraabaharu də burhwakəva waiyava. Ar tagkur uus yaa dadda gata Kəristi badəmma.

¹⁷ Ən ghala kuram zaraabahara, famfəg kə hyimi də lii saa də tagwazha tagwazh ma taatakaruwa, ard lii tərda kuram tə duula, ar 6a tləghum də dəgiti tsagamu nə uurama. Dam bi da təvəgh kə iitər biya.

¹⁸ Adaba hulfa kwan kə uudah ar 6agar kə Kəristi Yaazhigəlamiyam bi nə iitər kə kwatənəhər biya. Ar səra ba hudaatəra. Ar valla uudahi cinngtərcinnga tədvd mədməda ghaiyahaatər ard fiidaha. Lii cinngtərcinngən ar də ghərtla zarhəra.

¹⁹ Aanji ba war cinnghacinng kə duuli am fəgaara nə uuram kə uuda, fəghwaafəg wan kə dlaig mbakyarvad kurama. Ən naagaan mamaa nal kə yaa dadda dabari təghər kə dəgit marawa, dla6a am ndzan kwal haip təghər kə dəgaha kəlaadər badəmma.

²⁰ Daadamazhigəl kwa vələ gabərər da hapəgaan kə shatanaha, da vəkur dla6 kə ndzəd təghər kə iina, ba kwal badza sarta. Hərərəra

Yaazhigəlamiyam Yesu aa ndzandzəg əmtəf də kurama.

²¹ Tagkur uus Timoti, tsaghwa 6a tlərara, bandkwah dla6 Lushiyus, ard Yason, ard Sosifata, kwa ghəravaatər ndakwani ar Yahudaha.

²² Kai, Tartiyus, kwa vinda kwan kə wakita, ən tagkur uus ma daaga Yaazhigəla.

²³ Gayus, kwa dləghakwi ma vəgyaana, dla6a dləghəgaan kə yaa dadda gatəg badəm ma vəgyaana, iin ndakwani tagkur uusa. Erastus, kwa həkya kwa6a kəsa, ard zəraabamiyam Kwartus ar tagkur uusa.

²⁴ Aa ndzandzəg hərəra Yaazhigəl Kəristi təghər kəskuram badəmma. Aandz bandkwaha.

Ghaala dzugwazhigəla

²⁵ Ndangər badəm kə Daadamazhigəl kwa fəkurnaa ndzəd ma fədəghər tədvad əlbəg marawən kwan tag nai kə əlbəg təghər kə Yesu Kəristi. Kwan kə əlbəg marawa, dəgiti ndza shi6avnan sagalaan bamma dati.

²⁶ Ndakwan savdasəg da tə 6ala6al ma vindəga tlayanngaha, tədvad əlbəgi vələda Daadamazhigəl əmkya6aka, dla6a maravtərdamarəg kə jibah badəmma, mbakyarvad ar fədəghərət tə iina, dla6a ar faaraana.

²⁷ Ndanngər kə Daadamazhigəla, kwa pall ba nə iin dadda dabariya, tədvad Yesu Kəristi tanngw damma zərəzəra! Aandz bandkwaha.

Glavda NT Portion Portions of the New Testament in the Glavda language of Nigeria

copyright © 2024 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Glavda)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 2 Jul 2025

2a8aae58-fd4b-5cef-8aad-aa54853515aa